

**UNIVERZA NA PRIMORSKEM
PEDAGOŠKA FAKULTETA KOPER**

DIPLOMSKA NALOGA

POLONCA KRALJ

**UNIVERZA NA PRIMORSKEM
PEDAGOŠKA FAKULTETA KOPER
Predšolska vzgoja**

**Ustvarjalni gib – način celostnega učenja
DIPLOMSKA NALOGA**

Mentorica:

Vesna Geršak, prof.

Kandidatka:

Polonca Kralj

Koper, 2011

POVZETEK

V diplomski nalogi želim predstaviti, da plesna vzgoja s spodbujanjem otrokovega gibalnega ustvarjanja prispeva k razvoju celovite otrokove osebnosti. Plesna vzgoja vključuje gibanje in spodbuja izvirnost, ustvarjalnost ter otrokov kognitivni, čustveno-socialni in psihomotorični razvoj.

V teoretičnem delu sem predstavila osnovne definicije plesa in se poglobila v ustvarjalni gib kot proces. Predstavila sem kurikularne cilje in plesne dejavnosti. Poglobila sem se tudi v tematiko, kako domače okolje vpliva na razvoj ustvarjalnosti.

V empiričnem delu sem se z otroki vživela v raziskovanje blaga, vrvic in elastike, z njimi sem uživala ter pridobivala nova znanja in izkušnje. Skozi projekt, ki sem ga izvajala, sem spoznala, da otroci aktivno ustvarjajo in da si želijo takšnih dejavnosti, vendar je premalo vzgojiteljev, ki bi otrokom to nudili in jih pri tem spodbujali. Ugotovila sem, da obstajajo razlike pri ustvarjalnosti glede na spol ter da uporaba različnih spodbud vpliva na otrokovo ustvarjalnost. Za izpeljavo takšnih in podobnih projektov vzgojitelj ne potrebuje veliko posebnih sredstev, saj lahko otrokom kot izhodišče za ustvarjalni proces ponudi le različne nestrukturirane materiale. Le-ti pa bodo takoj začeli ustvarjati, raziskovati in morda bodo na koncu postali robotki, princeze, vitezi, metulji, drevesa, vlak ...

Ključne besede: ples, gibanje, ustvarjalni gib, raziskovanje, celostno.

SUMMARY

This paper looks at how dance contributes to the development of the whole child's personality through encouragement of creative movement. Dance education includes movement and encourages originality, creativity and child's cognitive, emotional, social and psychomotor development.

In the theoretical part I have included basic dance definitions with focus on creative movement as a process. I highlighted curriculum aims and dance activities. I also examined the influence of the home environment on the development of creativity.

In the empirical part I explored materials, fabrics, ropes and elastic together with children, I enjoyed their company and gained new knowledge and experience. Throughout the project I discovered that not only are children active when creating things, but they also yearn for such activities, but it appears that there are too few dance educators who offer this and encourage children to do it. I found out that there are gender differences in creativity and that different kinds of encouragement affect child's creativity. In order to carry out such and similar projects, the educator does not need many special props or resources, but he can use some unstructured materials to begin with. The children will immediately start exploring and creating, and perhaps they will eventually turn into small robots, princesses, knights, butterflies, trees, a train, etc.

Keywords: dance, movement, creative moves, exploring, whole.

KAZALO VSEBINE

POVZETEK.....	III
SUMMARY.....	IV
1 UVOD	1
2 TEORETIČNI DEL	2
2.1 Ples	2
2.1.1 Kaj je ples.....	2
2.1.2 Plesna vzgoja.....	3
2.1.3 Gibanje	4
2.2 Ustvarjalni gib	5
2.2.1 Pomen ustvarjalnega giba.....	6
2.2.2 Ustvarjalni gib – celostno in socialno učenje.....	6
2.2.3 Potreba po ustvarjalnem gibu	7
2.2.4 Telesno-gibalna inteligenca.....	8
2.2.5 Uporaba čutil	9
2.3 Plesna vzgoja v kurikulumu za vrtce.....	10
2.3.1 Področja dejavnosti v vrtcu	11
2.3.2 Področje umetnosti.....	11
2.3.3 Cilji gibalno-plesnih aktivnosti	15
2.4 Vpliv družinskega okolja na ustvarjalnost otrok	17
3 EMPIRIČNI DEL.....	19
3.1 Opredelitev problema	19
3.2 Cilji.....	19
3.3 Raziskovalna vprašanja	19
3.4 Metode dela	19
3.4.1 Raziskovalna metoda.....	19
3.4.2 Postopki zbiranja podatkov	20
3.4.3 Postopek izvajanja dejavnosti in obdelave podatkov	20
3.5 Rezultati.....	21
3.5.1 Dnevnik plesnega ustvarjanja.....	21
3.6 Interpretacija rezultatov	57
4 ZAKLJUČEK	61

5 LITERATURA IN VIRI	62
6 PRILOGA	64

KAZALO SLIK

Slika 1:	Raziskovanje dolžine blaga	22
Slika 2:	Prhanje blaga	22
Slika 3:	Odstranjevanje nitk s škarjami	22
Slika 4:	Igra z blagom.....	22
Slika 5:	Ovijanje oblaga okoli teles	22
Slika 6:	Risanje prvih vtisov.....	23
Slika 7:	Slikanje prvih vtisov.....	23
Slika 8:	Prvi vtisi po igri in raziskovanju z blagom – barvica.....	23
Slika 9:	Prvi vtisi po igri in raziskovanju z blagom – voščenske.....	24
Slika 10:	Izkazovanje čustev ob raziskovanju	25
Slika 11:	Zaključek skrivalnic	26
Slika 12:	Ovijanje v blago	27
Slika 13:	Priprava na skrivalnice	27
Slika 14:	Pričetek skrivalnic	27
Slika 15:	Hoja po blagu	27
Slika 16:	Priprava novega blaga za hojo po njem	27
Slika 17:	Izkazovanje čustev	28
Slika 18:	Priprava blaga za raziskovanje	28
Slika 19:	Priprava na skupno igro skrivalnic	29
Slika 20:	Pokrivanje v skupni igri	29
Slika 21:	Pokrivanje je uspelo	29
Slika 22:	Ovijanje je prikaz torte	29
Slika 23:	Pospravljanje blaga	30
Slika 24:	Kartice Plešem – zgornji in srednji nivo	30
Slika 25:	Kartice Plešem – vsi nivoji.....	31
Slika 26:	Kartice Plešem – spodnji nivo.....	31
Slika 27:	Kartice plešem – zgornji nivo	31
Slika 28:	Kartice Plešem – srednji nivo.....	32
Slika 29:	Kartice Plešem – spodnji in srednji nivo.....	32
Slika 30:	Noge plešejo	33
Slika 31:	Trebuh pleše	33
Slika 32:	Lasje plešejo, 1. del	33

Slika 33: Lasje plešejo, 2. Del	33
Slika 34: Uho pleše.....	34
Slika 35: Rama pleše	34
Slika 36: Nos pleše	34
Slika 37: Brada pleše	34
Slika 38: Priprava na dejavnost s čutili	35
Slika 39: Pozornost preusmerjena na noge.....	35
Slika 40: Usvajanje pojmov gladko/hrapavo, 1. del.....	35
Slika 41: Usvajanje pojmov gladko/hrapavo, 2. Del.....	35
Slika 42: Izdelovanje frotaža	36
Slika 43: Spoznavanje tehnike frotaž	36
Slika 44: Frotaž – spoznavanje in usvajanje pojmov gladko/hrapavo skozi likovno dejavnost (z eno barvo in enim kosom blaga).....	36
Slika 45: Frotaž – usvajanje pojmov gladko/hrapavo skozi likovno dejavnost (z dvema barvama in dvema kosoma blaga).....	37
Slika 46: Kartice Plešem – spodnji nivo.....	38
Slika 47: Ples z jezikom.....	38
Slika 48: Raziskovanje in igra blaga ob glasbi.....	38
Slika 49: Izkazovanje čustev ob uspehu	39
Slika 50: Razvijanje vrvic.....	40
Slika 51: Raziskovanje vrvic in elastik.....	40
Slika 52: Vezanje vrvic na pohištvo	40
Slika 53: Izkazovanje čustev ob raziskovanju	40
Slika 54: Hoja po vrvicah	40
Slika 55: Vlečenje vrvi, 1. del	41
Slika 56: Vlečenje vrvi, 2. del	41
Slika 57: Raziskovanje zmogljivosti vrvice	42
Slika 58: Raziskovanje, kam se lahko vrvica priveže.....	42
Slika 59: Razvijanje vrvic.....	42
Slika 60: Razširitev dejavnosti v garderobo	42
Slika 61: Vlečenje vrvi na travniku	43
Slika 62: Zmagovalna skupina	43
Slika 63: Trebuh pleše	44
Slika 64: Glava pleše	44

Slika 65:	Noge plešejo	44
Slika 66:	Nos pleše	44
Slika 67:	Komolc pleše.....	44
Slika 68:	Usta plešejo	44
Slika 69:	Kartice Plešem – spodnji nivo.....	45
Slika 70:	Kartice Plešem – spodnji nivo.....	45
Slika 71:	Kartice Plešem – srednji nivo.....	46
Slika 72:	Kartice Plešem – srednji nivo.....	46
Slika 73:	Kartice Plešem – zgornji nivo	46
Slika 74:	Rešitev problema – prislonil je vrvico na glavo.....	46
Slika 75:	Gibanje elastike	47
Slika 76:	Igra z vrvicami in elastikami na prostem	47
Slika 77:	Opazovanje ob pripravi na dejavnost	48
Slika 78:	Pripravljene vrvice in elastike za dejavnost	48
Slika 79:	Hoja po vrvicah z bosimi nogami, 1. del.....	48
Slika 80:	Hoja po vrvicah z bosimi nogami, 2. del.....	48
Slika 81:	Uporaba različnih poskokov.....	48
Slika 82:	Hoja po vrvicah po ritmu	48
Slika 83:	Izdelovanje frotaža, 1. del	49
Slika 84:	Izdelovanje frotaža, 2. del	49
Slika 85:	Frotaž – spoznavanje in usvajanje pojmov gladko/hrapavo (z več barvami in več vrvicami/elastikami)	49
Slika 86:	Frotaž – spoznavanje in usvajanje pojmov gladko/hrapavo (z eno bravo in eno vrvico/elastiko).....	50
Slika 87:	Igra in raziskovanje v naravi	51
Slika 88:	Igra in raziskovanje z blagom in elastiko.....	51
Slika 89:	Skrivanje pod »kovertanom« – kača	51
Slika 90:	Igra gosenica	52
Slika 91:	Vrvica nad glavo	53
Slika 92:	Vežanje vrvic na stol	53
Slika 93:	Buba	54
Slika 94:	Preobrazba bube v metulja	54
Slika 95:	Metulji.....	54
Slika 96:	Vlak	54

Slika 97: Igra brez imena, 1. del	55
Slika 98: Igra brez imena, 2. del	55
Slika 99: Igra brez imena, 3. del	55
Slika 100: Igra nadaljnega raziskovanja o zmogljivosti elastike.....	56
Slika 101: Raziskovanje, kaj še lahko počnemo z blagom.....	56
Slika 102: Nadaljevanje igre vlak.....	56
Slika 103: Kartice Plešem – nivoji	64
Slika 104: Kartice Plešem – nivoji	64

1 UVOD

Sem energična oseba, ki nenehno raziskuje, ustvarja ter išče vedno nove in večje izzive. Ravno zaradi tega sem se odločila, da zaključek študija podkrepim z diplomsko nalogo iz predmeta plesna vzgoja. Idejo za izvedbo diplomske naloge sem dobila pri študiju plesne vzgoje, kjer sem se prvič seznanila z metodo ustvarjalnega giba. Vse me je zelo pritegnilo, iz ponujene »škatle« odpadnih vrvic in elastičnega pa sem nemudoma dobila idejo. Nisem vedela, da bo ta ideja prešla v cel projekt in konec koncev tudi v mojo diplomsko nalogo. Pri projektnejem delu otroci niso potrebovali posebne motivacije, saj jih je že samo sredstvo dovolj motiviralo, da so pričeli z raziskovanjem. Pri tem sem otrokom samo prisluhnila ter jih vodila do zaključka našega dela. Otroci so pri tem uživali, poglobljali svoje izkušnje in raziskovali ter s tem potešili svojo radovednost.

Projektno delo je zelo dobro, saj vključuje vse otroke. Otroci so pri takšni vrsti dela zaposleni in postopno napredujejo do zastavljenega skupnega cilja brez posebne motivacije.

Ko sem se odločila pisati diplomsko nalogo, sem o ustvarjalnem gibu kot elementu plesne vzgoje že nekaj vedela, a sem svoje znanje o tem želela še nadgraditi. Še posebej me je zanimalo, kako pridobljeno znanje s predavanj vpeljati v prakso in na konkretnem primeru ugotoviti, kaj je ustvarjalni gib. To bom v diplomski nalogi tudi predstavila.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Ples

Ples je vrsta izražanja, umetnosti in zabave. Ples je govorica telesa, ki se izraža skozi ritem glasbe in lahko predstavlja stil človekovega življenja, saj se z vsakim gibom v človekovi duši ustvarja zadovoljstvo. Ples je del kulturne izobrazbe vsakega posameznika in je kultura posameznega naroda. Ples je umetnost in hkrati šport, v katerem se prepleta usklajenost dveh ali več teles. Nekoč je bil ples vezan na religijo in njene običaje, z razvojem kultur pa je postal še oblika zabave sprva majhnih skupin, kasneje pa način preživljanja prostega časa velikih množic (Ples, 2011).

Ples je radoživost gibanja, je govorica telesa ob ritmu, ob glasbi, v tišini, je del kulturne izobrazbe vsakega posameznika in je del kulture naroda, je izbrana športna panoga in najlepši dvoranski šport, je »mati vseh umetnosti«, je POT do sebe ... (Zagorc, 2001, str. 10).

2.1.1 *Kaj je ples*

Ples je ...

– **Valovanje**

Skozi svoje gibanje, skozi pesem in glasbo človek izraža svoja občutja, žalost, veselje, bolečino, strast, hrepenenje, erotičnost ... V plesu se starostne meje zabrišejo, porazgubi se prisotnost strahu, zaslutimo meje svoje svobode ... Ples se dotika našega telesa in čustev, našega duha in sanj (Zagorc, 2001, str. 12).

– **Igra valovanja**

Ljudje nosimo v sebi potrebo po izražanju svojih čustev, potrebo po igri in posnemanju ter še zlasti potrebo po pripadanju določeni skupini, okolju itd. Ljudje v plamenih plešejo po vseh razburljivih dogodkih v njihovem življenju ne glede na to, kaj vzburjanje izzove. Iz tega bi lahko sklepali, da je potrebno korenine plesa iskati v izražanju čustev skozi gibe telesa (Zagorc, 2001, str. 18).

– Univerzalnost

Družabni ples je vseskozi ohranjal in še danes ohranja svojo naravo: ruši pregrade med obvladanim vedenjem in sproščenim izražanjem čustev, dviga človeka posebno razpoloženje, sprošča, osvobaja podzavest, omogoča užitek v gibalni aktivnosti in se ne meni za starostne omejitve (Zagorc, 2001, str. 24).

2.1.2 Plesna vzgoja

Plesna vzgoja s spodbujanjem otrokovega gibalnega ustvarjanja prispeva k razvoju celovite otrokove osebnosti. Vključuje gibanje, spodbujanje izvirnosti in ustvarjalnosti ter tako povezuje več področij. Gibanje je skupno plesni in telesni vzgoji, spodbujanje izvirnosti in ustvarjalnosti je skupno plesni, glasbeni in likovni vzgoji, razvijanje občutljivosti za gibanje in oblike v okolju ter s tem spodbujanje interesa za spoznavanje okolja pa je skupno plesni in intelektualni vzgoji. Geršakova (2006, str. 55) meni, da ples spodbuja razvoj splošne motorike, predvsem koordinacijo gibov, orientacijo v prostoru in času, ravnotežje ter gibljivost in tudi hitrost, vzdržljivost in natančnost. Še posebno pa poudarja, da ples pozitivno vpliva na otrokovo samopodobo, na odnose v skupini ter lažje razumevanje sveta. Na podlagi ugotovitev lahko rečemo, da je gibanje osnova za ples.

Da je ples nekakšen primarni medij za izražanje, ki vsebuje celotni organizem in ne le posamezne dele, meni Meta Zagorc v svojem delu (Zagorc, 1997, str. 53). Istega mnenja je tudi Geršakova (2006, str. 55), ki pravi, da ima plesno-gibalno izražanje pri otroku izreden pomen za njegov telesni, gibalni, intelektualni, čustveni in socialni razvoj.

Gibanje je osnovna aktivnost v plesni vzgoji, ki sama po sebi ni namen, temveč predstavlja izrazno sredstvo. Na podlagi ugotovitev lahko rečemo, da je gibanje osnova za ples. Z gibom človek izraža čustva, odnos do nečesa, misli, želje ... Vsak posameznik se izraža na svoj način ne glede na izrazno sredstvo (verbalno, neverbalno, z gibom ...), zato je, kakor menita Krofličeva in Gobčeva (1992, str. 7), vzgoja z izraznim gibanjem ali s plesom vzgoja ustvarjalnosti kot osebne lastnosti.

Vzgajanje s plesom je kompleksno, saj se nujno povezuje z vsemi vzgojnimi področji. Gibanje je skupno plesni in telesni vzgoji, spodbujanje izvirnosti in ustvarjalnosti je skupno plesni, glasbeni in likovni vzgoji, razvijanje občutljivosti za gibanje in oblike v okolju ter s

tem spodbujanje interesa za spoznavanje okolja pa je skupno plesni in intelektualni vzgoji (Kroflič in Gobec, 1992, str. 7, 10).

Krofličeva in Gobčeva (1992, str. 9) menita, da področje plesne vzgoje na predšolski stopnji zajema gibanje, ki je lastno otroku na določeni razvojni stopnji, izražanje z gibanjem, ustvarjanje z gibanjem in gibalne oblike, ki ustvarjajo ali so jih v preteklosti ustvarili otroci (ljudske gibalne in rajalne igre).

Plesna vzgoja spodbuja razvoj ustvarjalnosti kot osebne lastnosti, bogato predstavo mišljenja, domišljije in kreativno mišljenje. Vse to so sestavine ustvarjalnega procesa. S plesom otroke nenehno spodbujamo k razvoju. Kot pravita Krofličeva in Gobčeva (1992, str. 10), plesna vzgoja omogoča ter spodbuja otroke v sodelovanje in uveljavljanje kot posameznika v skupini.

Otrok lahko sodeluje v skupini na več načinov – se vključi v enotno gibanje skupine (npr. rajalne igre), povzame določeno dolžnost v skupini (npr. vloga v plesni dramatizaciji) ali aktivno sodeluje v gibalnem ustvarjanju male skupine (Kroflič in Gobec, 1992, str. 10).

2.1.3 Gibanje

Gibanje je dogajanje v času in prostoru. Zakaj se človek giblje? Da preživi, da preučuje in spoznava svoje okolje, da se prilagaja okolju in ga spreminja ter da vzpostavlja stike, komunicira (Allenbaugh 1967, po Gilliom, 1970, str. 11). Inštrument človekovega gibanja je njegovo telo. Ali sta človekovo telo in njegovo gibanje eno, človekova duševnost oziroma duh pa drugo, ali je vse to celota? O tej stoletni pravdi o razmerju telesa in duše razmišlja tudi A. Trstenjak (Kroflič, 1999, str. 16–17).

Krofličeva (1999, str. 17) po Trstenjaku povzema štiri spodaj navedene vidike človekove telesnosti.

1. Prvi vidik opredeljuje telesnost kot izkušnjo, ki jo imamo s telesom.
2. Trstenjak po drugem vidiku ugotavlja smiselno funkcionalno povezanost.
3. Tretji vidik opredeljuje človekovo telesnost kot ubranost ali razpoloženje, občutje, ki je način doživljanja svojega obstoja v svetu.
4. Četrty vidik telesnosti je uporabnost telesa. Trstenjak človekove kretnje, telesno držo,

jezikovno in znakovno (simboločno) govorico, govorico obraza, ust, oči, smeh in jok predstavlja kot fiziognomično stran oziroma plast osebnosti. Vse naštetne načine človekovega izražanja z zunanjimi telesnimi izrazi opredeljuje kot fiziognomijo misli in čustev (Kroflič, 1999, str. 17).

2.2 Ustvarjalni gib

Metoda ustvarjalnega giba je način dela, pri katerem otroci z gibanjem izražajo, oblikujejo in ustvarjajo različne učno-vzgojne vsebine (Kroflič, 1999). Ustvarjanje z gibom poteka skozi igro. Otrok pri tej metodi komunicira, ustvarja, se sprošča in uči ter spoznava vsa predmetna področja skozi ustvarjalno gibanje (Geršak, 2006, str. 57).

Otrok mnogo bolj kot odrasli izraža svoje duševno počutje s telesnim stanjem in obratno. Gibanje in čustvovanje imata veliko skupnega, saj se vsa čustva kažejo v ekspresivni govorici telesa. Zlasti otroci in mladostniki najdejo posebno zadovoljstvo v plesu, saj mnogi med njimi odkrijejo v njem pot za osvoboditev svojih čustev in občutij, ki bi jih s pomočjo besed sicer težko spravili na površje. Plesno gibanje prav tako izredno veliko prispeva k samozavedanju, občutju uspeha in zadovoljstva, saj omogoča oblikovanje ustrezne telesne slike, vpliva samozadovoljstvo, vpliva na vedenje, odnos do drugih in na oblikovanje stališč (Zagorc, 1992, str. 18).

Največ ugodja otroku daje gibanje, v katerem posnema osnovno zakonitost svojih bioloških procesov. Pedičak (1970) uvaja izraz »biološko ugodje«, ki se pojavlja v človeku ob ritmičnem gibanju telesa, ob katerem se človek globlje zave svojega obstoja. S plesom namreč nekako posnema in navzven izraža utripanje vsake svoje celice, ritem vseh svojih bioloških procesov, ki potekajo po vzorcu enakomernega ponavljanja napetosti in sprostitve. Že majhni otroci neutrudno, vendar docela ritmično pravilno, nihajo s posameznimi deli telesa, kasneje pa otrok večkrat izmenično enakomerno poskakuje in enakomerno teka od stene do stene, od predmeta do predmeta. Večkrat razprostire roke, se skoraj do onemoglosti vrti in se pri tem smeje kot najsrečnejše bitje (Zagorc, 1992, str. 16). Geršakova (2006, str. 57) pravi, da pri plesnem izražanju obstaja še »fiziološko ugodje«, ki je vezano na biološko. Pri tem gre za proces dihanja in krvnega obtoka, za izmenjavanje hranljivih snovi, ki se pri

gibanju pospešujejo, še posebej, kadar je to enakomerno menjajoče ali ritmično, kar ples vsekakor je.

2.2.1 Pomen ustvarjalnega giba

Osnovni cilj ustvarjalnega giba in plesne vzgoje za otroke v vrtcu ni učenje koreografije in plesna predstava za občinstvo, ampak ustvarjalni gib kot izrazno sredstvo, komunikacija, igra in integracijsko sredstvo – učenje različnih vsebin, tudi matematike, jezika in okolja (Geršak, 2009).

Vzgajanje s plesom je namreč zelo kompleksno, saj se povezuje z vsemi vzgojnimi področji. Gibalne in plesne izkušnje lahko pripomorejo k integraciji fizičnega in emocionalnega ter tako usposablajo otroka ali odraslega za ustreznejše odzivanje na okolje (Kroflič, 1999, str. 23).

Otroci imajo potrebo po gibanju, s tem pa se učijo in pridobivajo izkušnje iz okolja, kar predstavlja temelj njihovega razvoja.

Skozi gibalno-plesno ustvarjanje otroci razvijejo vsa področja razvoja: čustveno-socialno, kognitivno in psihomotorično. Ob plesnih dejavnostih krepijo izražanje in komuniciranje, ustvarjalnost, stike z drugimi otroki – razvijajo pozitivne odnose v skupini, doživljanje, višje spoznavne funkcije in samopodobo ter ozaveščanje telesa. Otrok skozi gibalno-plesno izkušnjo lažje razume svet okoli sebe (Geršak, 2009, str. 152).

S socialnega vidika je gotovo prevladujoči pozitiven učinek plesno izražanje. Ravno zaradi tega je pomembno, da se ampak je odlično integracijsko sredstvo za povezovanje različnih vsebin in področij kurikulumu.

2.2.2 Ustvarjalni gib – celostno in socialno učenje

Učenje različnega gibanja ni samo pridobivanje motoričnih spretnosti in razvijanje gibalnih sposobnosti, temveč je tudi način, kako spodbujati otrokov čustveni, intelektualni in socialni razvoj. Z gibalno-plesnimi dejavnostmi otrok razvija motorične spretnosti, pridobiva podobo o sebi, se orientira v lastnem telesu, se zave prostora in časa, zaznava oblike in različna

gibanja ter si krepi pomnjenje, predstavljanje, domišljijo in mišljenje. Hkrati pa z delom v skupini »brusi« socialne veščine. Gibanje in plesno izražanje se povezujeta z različnimi vzgojnimi področji, in sicer z jezikom, naravoslovjem, glasbo, družbo, matematiko, dramsko ter likovno vzgojo (Gibalne igre, 2011).

Vsi vemo, da se lažje učimo, tako mi odrasli kot tudi predvsem otroci v vrtcu in šolah, če v učenje vključimo še gibanje. Integracija gibanja pri dejavnostih v vrtcu namreč koristno vpliva na učenje, saj gibanje:

- izboljšuje cirkulacijo krvi in kisika,
- zvišuje vsebnost kisika v možganih,
- uravnava otrokovo razpoloženje,
- zvišuje raven notranje motivacije,
- zmanjšuje negativne vplive otrokovega sedenja,
- pozitivno vpliva na razmišljanje,
- povečuje zainteresiranost,
- zvišuje ravnovesje med duševnim in telesnim stanjem (Geršak, 2006, str. 60–61).

Ob vsem tem si otrok tudi bolje zapomni, ko je njegovo telo prav tako in v enaki meri aktivno kot njegovi možgani. Glede na raziskave, ki potrjujejo pomembnost kombiniranja vseh čutov pri učenju, velja, da si ljudje zapomnijo:

- 10 odstotkov prebranega,
- 20 odstotkov slišaneega,
- 30 odstotkov videneega,
- 50 odstotkov slišaneega in izrečeneega v istem času,
- 70 odstotkov slišaneega, videneega in rečeneega,
- 90 odstotkov slišaneega, videneega, rečeneega, storjeneega – igra vlog, dramatizacija, ples, slikanje, sestavljanje (Geršak, 2006, str. 60–61)

2.2.3 Potreba po ustvarjalnem gibu

William Glasser (1998) v svoji Kontrolni teoriji – teoriji izbire opozarja na človekove potrebe. Pri sodobnem človeku opredli štiri spodaj navedene temeljne potrebe (ob potrebi po preživetju posameznika in vrste).

1. Ljubezen (sprejetost, pripadnost, sodelovanje, varnost, prijateljstvo ...)
2. Plesno-gibalne igre otroku nudijo občutek pripadnosti skupini, omogočajo sodelovanje med otroki ter med otroki in vzgojiteljem v prijetnem vzdušju. Skozi plesno-gibalne dejavnosti se krepijo socialni odnosi v skupini.
3. Moč (veljava, pomembnost, biti v središču pozornosti, ustvarjanje ...)
4. Otroci so pomembni pri soustvarjanju – plesno-gibalne storitve imajo možnost vodenja skupine in samopotrjevanja.
5. Svoboda (svoboda gibanja, govora, mišljenja, ustvarjanja, samostojnosti ...)
6. Vzgojitelji otrokom ustvarjajo svobodo in samostojnost pri gibalno-plesnem izražanju. Ne omejujejo jim svobode gibanja, za katero so običajno prikrajšani pri tradicionalnih metodah, ki se ne zavedajo množice kinestetičnih tipov otrok in dajejo prednost predvsem otrokom s slušnim oziroma vizualnim učnim stilom.
7. Zabava (spoznavanje novega, sprememba, igrivost, smeh, uživanje ...)
8. Pri plesno-gibalnih dejavnostih se otroci zabavajo, igrajo in sproščajo. Ni boljšega, kot učiti se skozi igro (Geršak, 2009, str. 158).

2.2.4 Telesno-gibalna inteligenca

Gardner ugotavlja, da v sodobnem razmišljanju naše kulture obstaja popolno ločevanje med miselnimi dejavnostmi na eni strani in izrazitimi dejavnostmi telesnega dela naše narave, ki jih značilno predstavlja naše telo, na drugi. To, kar počnemo s telesi, je manj privzdignjeno, manj posebno kot vsakdanji postopki za reševanje problemov s pomočjo uporabe jezika, logike in kakšnega drugega razmeroma abstraktnega simbolnega sistema (Gardner, 1995, str. 242). Avtor ugotavlja, da tako stroga ločitev na »razmišljajoče« in »dejavno« ni značilnost mnogih kultur. V psihologiji poznamo raziskave povezanosti med telesom in spoznavnim (npr. Bartlett, 1958), vendar so mnogi raziskovalci zmanjšali pomen motorične dejavnosti kot »manj visoke« funkcije možganske skorje. Ob Piagetovih ugotovitvah senzomotorične stopnje razvoja mišljenja Gardner utemeljuje kinestetično inteligenco kot samostojno obliko tudi z razvojnega vidika. Piaget je nehote ob siceršnji usmerjenosti k »višjim procesom« osvetlil začetno stopnjo kinestetične inteligence. Tudi mnogi raziskovalci poudarjajo, da med telesnimi dejavnostmi ni stroge meje, in ugotavljajo, da gre za usklajevanje med njimi (Gardner, 1995, str. 255). V plesu je možno videti telesno inteligenco v najčistejši obliki, zlasti kadar gre za čisti ples brez glasbe, literature in scene (Gardner, 1995, str. 260). Avtor

povezuje telesno-gibalno inteligenco še s prostorsko in logično-matematično v trio inteligenco (Gardner, 1995, str. 269, v: Geršak, 2006, str. 60).

Gardnerjeva teorija mnogoterih inteligenc:

- logično-matematična inteligenca,
- jezikovna inteligenca,
- glasbena inteligenca,
- prostorska inteligenca,
- telesno-gibalna inteligenca,
- interpersonalna (medosebna) inteligenca,
- intrapersonalna (notranje osebna) inteligenca.

2.2.5 Uporaba čutil

Otroci že kot dojenčki zaznavajo predmete z vsemi svojimi čutili. Tudi kasneje imajo otroci vključenih več senzornih področij za sprejemanje, ohranjajne in predelovanje različnih informacij. Poznamo različne zaznavne sisteme, ki jih delimo na:

- vizualni zaznavni sistem (učenje z vidom),
- avditivni ali slušni zaznavni sistem (učenje s sluhom),
- kinestetični zaznavni sistem (učenje z gibom in dejavnostjo).

Med odraščanjem sicer postane eden izmed čutov pri otroku prevladujoč; nanj se zanesemo, saj zaznava večino, a ne celote naših izkušenj. Seveda pa pri tem ne prenehamo uporabljati drugih načinov zaznavanja (Marentič-Požarnik, 2000).

Pri plesni vzgoji ima ustvarjalni vzgojitelj možnost, da spodbuja razvoj vseh čutil. Ob tem, da uporablja različne materialne spodbude za plesno izražanje, ki razvijajo predvsem taktilno čutilo, je lahko krasna plesna spodbuda tudi vonjanje različnih snovi oziroma okušanje različnih okusov. Otrok na primer z gibom izrazi oziroma odpleše nekaj dišečega, smrdečega, kislega, grenkega, sladkega ... V tem primeru je ples ustvarjalno integracijsko sredstvo pri doseganju ciljev naravoslovja, jezika in plesa.

Taktilno spoznavanje različnih materialov s celotnim telesom in plesno-gibalno ustvarjanje z materiali sta prav tako krasna načina povezovanja naravoslovja in umetnosti. Otroku na primer ponudimo različne materiale, da jih tipa, grabi, se z njimi rokuje, giblje, hodi po njih, jih meče v zrak, lovi, mečka, se skriva v njih, pod njimi, za njimi ... Tako otrok spoznava lastnost in kakovost materiala ter z njim ustvarja (Geršak, 2009, str. 155–156).

Ples oziroma ustvarjalni gib je visoko motivacijsko sredstvo in je z vidika stilov zaznavanja pri otroku zelo pomemben za kinestetične tipe otrok, ki se najlažje in največ naučijo z gibalno dejavnostjo. Tega bi se morali vzgojitelji dobro zavedati, saj je vzgojno-izobraževalni sistem pisan na kožo predvsem otrokom, ki informacije najlažje in najučinkoviteje sprejemajo slušno oziroma vidno (Geršak, 2009, str. 153).

2.3 Plesna vzgoja v kurikulumu za vrtce

Kurikulum za vrtce je nacionalni dokument, ki predstavlja strokovno podlago za delo v vrtcu. Cilja kurikulumu sta večje upoštevanje otrokovih pravic in upoštevanje različnosti ter drugačnosti. Otroka upošteva kot aktivnega udeleženca, ki z raziskovanjem, preizkušanjem in možnostjo izbire dejavnosti pridobiva nova znanja in spretnosti. Temeljni poudarki so na vzgojno-izobraževalnem procesu in na celoti interakcij in izkušenj, iz katerih se otrok uči.

V Kurikulumu za vrtce so prepoznavna načela in cilji predšolske vzgoje in tudi spoznanja, da otrok dojema in razume svet kot celoto, saj se razvija in uči v aktivni povezavi s svojim socialnim in fizičnim okoljem. V vrtcu z vrstniki in odraslimi razvija lastno družbenost in individualnost (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 7).

V Kurikulumu za vrtce so predstavljeni cilji, iz katerih so izpeljana načela, temeljna vedenja o razvoju otroka in učenju v predšolskem obdobju, in globalni cilji, iz katerih so izpeljani cilji na posameznih področjih (zaradi večje preglednosti in strokovne javnosti), predlagani primeri vsebin in dejavnosti na posameznih področjih, ki ta področja med seboj povežejo in jih postavijo v kontekst dnevnega življenja otrok v vrtcu. Nekatere medpodročne dejavnosti, kot so moralni razvoj, skrb za zdravje, varnost, prometna vzgoja, se kot rdeča nit prepletajo skozi vsa področja in so del načina dela in življenja v vrtcu. Predlagane vsebine in dejavnosti (postavljene so ločeno za prvo in drugo starostno skupino otrok) predstavljajo možne poti in

načine uresničevanja ciljev (tudi med temi lahko vzgojitelj izbira), vzgojitelj pa je tisti, ki se po strokovni presoji odloča o tem kaj, kdaj in kako (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 7–8).

2.3.1 Področja dejavnosti v vrtcu

Zapisani cilji pri posameznih področjih dejavnosti predstavljajo okvir, znotraj katerega so vsebine in dejavnosti strokovna ponudba vzgojiteljem. Na ravni izvedbenega kurikuluma vzgojitelji predlagane vsebine in dejavnosti na različne načine povezujejo, dograjujejo in dopolnjujejo, pri tem pa so jim v strokovno pomoč priročniki, v katerih so metodični in didaktično podrobneje razdeljeni primeri zaposlitev, ki prikazujejo vse pomembne faze vzgojnega dela: načrtovanje, vzgojno delo, opazovanje in evalvacija.

Kurikulum za vrtce vključuje dejavnosti, ki jih razvrščamo v naslednja področja: gibanje, jezik, umetnost, družba, narava in matematika.

2.3.2 Področje umetnosti

Kurikulum plesno vzgojo pojmuje kot del estetske in umetnostne vzgoje.

V umetnosti lahko otrok predstavi svoja najbolj skrita počutja in čustvene vsebine, natančno opiše ali predstavi nek dogodek ali stvar, lahko se posveča estetskimi vidikom, ki izražajo etično presojo o sebi, dogodku, ali pa eksperimentira z umetniškim jezikom. Pri tem postopno izkuša kompleksna področja realnega sveta skozi majhne obvladljive delčke in spoznava sebe kot samostojnega oblikovalca simbolov in ustvarjalca, svoja dela pa kot pomembnejše in trajnejše produkte. Z njimi prispeva k oblikovanju okolja, zaradi česar gradi samozavest in doživlja svojo vlogo v skupnosti kot smiselno (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 37–38).

Izkušnje na področju umetnosti so zaradi celovitosti doživljanja in ustvarjanja pomemben dejavnik uravnoveženega razvoja in duševnega zdravja (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 38).

Globalni cilji

Globalni cilji so dolgoročni cilji ki si jih zastavljamo za dlje časa. Ti cilji so:

- doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti,

- razvijanje estetskega zaznavanja in umetniške predstavljalnosti,
- spoznavanje posameznih umetnostnih zvrsti,
- razvijanje izražanja in komuniciranja z umetnostjo,
- razvijanje ustvarjalnosti in specifičnih umetniških sposobnosti (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 38).

Operativni cilji

Operativni cilji so kratkoročni cilji, ki jih uporabljamo za posamezne dejavnosti oziroma največ za teden dni. Ti cilji so:

- spoznavanje radovednosti in veselja do umetniških dejavnosti, umetnosti in različnosti,
- spodbujanje doživljanja, izražanja in veselja do lepote,
- doživljanje umetnosti kot dela družabnega in kulturnega življenja,
- doživljanje in spoznavanje umetniških del,
- razvijanje umetniške predstavljalnosti in domišljije z zamišljanjem in ustvarjanjem,
- negovanje in razvijanje individualnih ustvarjalnih potencialov v fazah doživljanja, zamišljanja, izražanja, komuniciranja in uveljavljanja na področju umetniških dejavnosti,
- odkrivanje in negovanje specifičnih umetniških sposobnosti in nadarjenosti,
- razvijanje prostorskih, časovnih, vizualnih, slušnih in telesnih predstav ter predstav o umetnosti, komunikaciji, sebi in drugih,
- negovanje, spodbujanje in razvijanje čutnega doživljanja z usmerjanjem povečane pozornosti v občutenje telesa, tipanje, opazovanje in poslušanje sebe ter izbranih virov iz okolja,
- negovanje in spodbujanje bogatega ter razgibanega odzivanja na notranji in zunanji svet,
- razvijanje sposobnosti umetniškega izražanja čutnega, čustvenega, miselnega, estetskega in vrednostnega doživljanja,
- doživljanje in spoznavanje komunikacije z in o likovnih, glasbenih, plesnih, dramskih, filmskih in televizijskih delih,
- doživljanje in spoznavanje umetniških jezikov in njihovih izraznih lastnosti,
- razvijanje sposobnosti izražanja istih doživetij v različnih umetniških jezikih: plesnem,

dramskem, likovnem, glasbenem, filmskem itd.,

- uporaba in razvijanje spretnosti: spoznavanje, raziskovanje, eksperimentiranje z umetniškimi sredstvi (telo, glas, material, predmeti, instrumenti, tehnike in tehnologije) in njihovimi izraznimi lastnostmi,
- spodbujanje splošne ustvarjalnosti pri pripravi, organizaciji in uporabi sredstev in prostora (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 38–39).

Primeri plesnih dejavnosti od prvega do tretjega leta

Otrok:

- si zamišlja gibe, gibalna zaporedja in telesne položaje,
- se giba in pleše s celim telesom, preizkuša možnosti gibanja posameznih delov telesa, kombinira zaporednost in hkratnost gibanja,
- preizkuša hitra in počasna gibanja, vezana in odsekana ter napeta in sproščena,
- preizkuša razliko med gibanjem in mirovanjem, med nelokomotornimi (upogibanje, raztegovanje, obračanje, nihanje na mestu) in lokomotornimi gibanji (plazenje, plezanje, hoja, tek, skoki po prostoru),
- preizkuša gibanje v različnih telesnih smereh (dviganje, spuščanje, zapiranje, odpiranje, napredovanje, umikanje), gibanje z veliko in majhno amplitudo, kontrastira nizek in visok nivo gibanja,
- doživlja in opazuje ples vzgojitelja in ples gosta plesalca (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 41–42).

Primeri plesnih dejavnosti od tretjega do šestega leta

Otrok:

- se z gibanjem in plesom izraža, komunicira in ustvarja,
- uri in občuti dele in celoto telesa v različnih načinih gibanja in mirovanja,
- razlikuje pozorno telesno delovanje in sproščanje,
- se igra in vadi koordinacijo in ravnotežje,
- opazuje, izvaja, pleše in razlikuje oblikovne prvine različnih mirovanj in gibanj na mestu in v različnih talnih in prostorskih vzorcih, v različnem tempu, ritmu in stopnjah napetosti ter sestavlja prvine v manjše in večje, bolj ali manj samostojne plesne celote,

- pri plesu opazuje in razlikuje odnose med deli telesa, med telesom in podlago ter predmetom, odnos s soplesalcem v paru in skupini,
- si zamišlja in ustvarja plesne vloške za dramske in video predstave (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 42).

Vloga odraslega

Kurikulum pravi, da morajo vzgojitelji, vsi strokovni delavci in drugi odrasli, ki sodelujejo pri vzgojno-izobraževalnem delu v vrtcu, upoštevati razvojne značilnosti in zakonitosti otroka na vseh področjih, ravno tako tudi na posameznih umetniških področjih. Vse dejavnosti se morajo oblikovati in načrtovati v tem okviru. Kroflič in Gobec (1992, str. 43) sta v svoji knjigi enakega mnenja ter upoštevata enako načelo.

Umetniške dejavnosti potekajo, tako da otrok išče, razlikuje in najde odgovor, rešitev na idejo ali problem, pri čemer odrasli zaznamo in podpremo vsako njegovo še tako skromno ali neprivlačno napredovanje. Otrokovih del ne ocenjujemo, komentiramo, grajamo ter ga prav tako nikoli ne spodbujamo k ustvarjanju shematične, vsečne, prilagojene oblike in ga tudi pretirano ne hvalimo. Zavedamo se, da je otroku proces nastajanja dela pomembnejši od rezultata.

Umetniške dejavnosti so tudi pomemben in spodbuden del učenja na drugih področjih. Odrasli v okviru umetniških dejavnosti povezujemo vsebine s področja narave, družbe, matematike, jezika in gibalnih dejavnosti (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 46).

Področje gibanja

Ples se v kurikulumu močno povezuje tudi s cilji področja gibanja, ki so:

- omogočanje in spodbujanje gibalne dejavnosti otrok,
- zavedanje lastnega telesa in doživljanje ugodja v gibanju,
- omogočanje otrokom, da spoznajo svoje gibalne sposobnosti,
- razvijanje gibalnih sposobnosti,
- pridobivanje zaupanja v svoje telo in gibalne sposobnosti,
- usvajanje osnovnih konceptov,

- postopno spoznavanje in usvajanje osnovnih prvin različnih športnih zvrsti,
- spoznavanje pomena sodelovanja ter spoštovanja različnosti (Kurikulum za vrtce, 1999, str. 26).

2.3.3 Cilji gibalno-plesnih aktivnosti

Telesna aktivnost otrok izboljšuje njihovo telesno in zdravstveno stanje ter ugodno vpliva duševno počutje. Otrokova naravna želja po gibanju mu daje občutek, da obvladuje svoje telo. Sodobno življenje zelo zmanjšuje možnosti za gibanje. S pomočjo gibanja si otrok oblikuje osnovne predstave o svetu, zato mu s cilji gibalno-plesnih aktivnosti pripomoremo do lastnega cilja. Ti cilji so kognitivni, telesno-gibalni, socialni, čustveni, motivacijski in estetski.

Kognitivni cilji

S pomočjo gibanja si otrok oblikuje osnovne pojme iz realnega sveta (oblike, barve, velikost količina ...). Otroku se pospešita govorni razvoj in besedni zaklad (npr. s pridevniki, ki opisujejo načine gibanja – mehko, zaspano ..., spoznava izraze za posamezne plesne elemente in si jih tudi zapomni). Z gibanjem tudi spodbujamo in privzgamemo značajske in moralne vrednote, kot so usmerjena pozornost in podaljšanje koncentracije, vztrajnost in disciplina, prizadevanje za uspeh, pogum, samostojnost, obzirnost in vljudnost, zavzetost in prizadevanje za skupne cilje, veselje ob lastnih in skupnih uspehih. Prav tako preko spoznavanja različne glasbe, kulture in gibanja otrokom omogočamo spoznavanje različnosti, privzgamemo strpnost in sprejemanje drugačnosti (Razvijanje in spodbujanje gibalne ustvarjalnosti, 2011).

Telesno-gibalni cilji

S plesno-gibalno vzgojo razvijamo otrokove telesne spretnosti in pravilno držo. Omogočamo jim tudi, da razvijajo koordinacijo gibanja, koordinacijo celega telesa in posameznih delov, hitrost, natančnost, ravnotežje – položaj telesa v mirovanju in gibanju, moč, gibljivost, orientacijo v prostoru in aerobno vzdržljivost. Otrok v plesu ohranja in razvija gibljivost sklepov, osvaja osnovne plesne tehnike in se postopoma zaveda gibanja celega telesa in posameznih delov. Prav tako pri plesno-gibalni vzgoji otrok spoznava osnovne elemente

plesa, ki so telo, prostor, čas, način in intenzivnost gibanja. Hkrati z vsem tem pa si tudi bogati gibalne izkušnje (Razvijanje in spodbujanje gibalne ustvarjalnosti, 2011).

Socialni cilji

Otrok vzpostavlja stike z drugimi, se prilagaja skupini in se vanjo vživi. Svojo aktivnost prilagaja strokovnim delavcem in skupini. Ples zahteva od otroka, da se pri igri in gibanju zave prostora, ki ga mora deliti z drugimi. Uči se socialnih vlog vodje in podrejanja. Doživlja zadovoljstvo pri socialnih odnosih. Svoje plesno gibanje in ustvarjanje želi pokazati drugim. Otrok se v skupini lahko uveljavi. Uvaja se v kritično presojo svojega ustvarjalnega procesa. Občutek uspešnosti, sposobnosti, pomembnosti in soustvarjanja s skupino otrokom dviguje njihovo samopodobo in samozavest. Sodelovanje v skupnem ustvarjanju je proces, ki prinese občutke sprejetosti in zaupanja ter prijetnih odnosov z drugimi (Razvijanje in spodbujanje gibalne ustvarjalnosti, 2011).

Čustveni cilji

Ples je sredstvo za izražanje emocij. Če plešemo zaradi jeze, veselja, ljubezni, žalosti ..., to povečuje našo sposobnost izražanja čustev. Zato otroci preko plesa in gibalnega ustvarjanja spoznavajo in se zavedajo svojih čustev, občutij in doživljanj. Postopoma in vztrajno se pri otrocih sproščajo čustva in izražajo občutja, notranje doživljanje, spoznavati pričnejo samega sebe. Zavedajo se svojskosti svojega telesa, pridobivajo podobo o sebi. Hkrati pa se učijo poznavanja in zavedanja čustev drugih, s katerimi so v odnosih, kar vpliva na pozitivne medsebojne odnose. Sproščajo se napetosti, napadalnosti, togost in apatija. Gibanje torej pospešuje otrokov čustven razvoj in je ena izmed njegovih temeljnih (Razvijanje in spodbujanje gibalne ustvarjalnosti, 2011).

Estetski cilji

Otroci preko plesne vzgoje razvijajo estetsko in umetniško ustvarjalnost. Ples »dela« telo gracioznejše in deluje na domišljijo ter občutek za lepoto in gibalno oblikovanje. Ples je del človeške kulture in del osnovne gibalne izobrazbe. S spodbujanjem muzikalnosti, sposobnosti opazovanja, z navajanjem na primerno in urejeno oblačenje za gibanje in na lepo vedenje ples vnaša elemente lepega. Spoznavanje različnih oblik in zvrsti plesa in glasbe, oblikovanje

plesnih, gledaliških in glasbenih dogodkov zadovoljuje človekovo potrebo po estetskem (Razvijanje in spodbujanje gibalne ustvarjalnosti, 2011).

2.4 Vpliv družinskega okolja na ustvarjalnost otrok

Otrok spoznava in doživlja svet na različne načine. Pišot in Jelovčanova pravita (2006, str. 7), da specifična gibalna dejavnost za njegov normalen razvoj in oblikovanje zrele osebnosti pri tem predstavlja nenadomestljiv vir izkušenj. Če otrok nima dovolj možnosti za gibanje ali je sploh nima, je v kasnejšem obdobju ni več mogoče nadomestiti, saj je vpliv gibalnih stimulusov z napredovanjem otrokove rasti in z zorenjem manjši. Pomanjkanje izkušenj ter možnost sodelovanja pri raznih plesno-gibalnih aktivnosti lahko upočasni tako motorični kot intelektualni razvoj otroka. Otrok je v zgodnjem obdobju izredno dojemljiv za impulse/pojme okolja. Celosten razvoj otroka je izredno hiter in dinamičen v obdobju do petih let, kasneje pa se njegov razvoj počasi umiri in upada. Kot smo že predhodno povedali, je za mlajšega otroka gibalna aktivnost izrednega pomena, saj omogoča vključevanje vseh področij njegovega izražanja, od motoričnega, kognitivnega, čustvenega in vse do socialnega.

V interesu vsake družbe je vzgojiti zdravega, normalno razvitega in primerno izobraženega otroka, mladostnika in nenazadnje odraslega človeka. Ob dejstvu, da je mladost odločilna za oblikovanje podobe zrele osebnosti, obstaja del, ki ga je mogoče oblikovati samo z nekaterimi sredstvi, to je s specifičnimi gibalnimi aktivnostmi (Pišot, Jelovčan, 2006, str. 9).

Otroci so si med seboj zelo podobni, toda vsak ima svoje informacije, po katerih se razlikuje in loči od ostalih v skupini. Zaradi teh sprememb se dogaja, da je otrok pri posameznem področju znanj ali sposobnosti prehitel ali pa zamuja za povprečjem. Razlog je potrebno poiskati v različnem izkušensko bogatem okolju. Danes imajo nekateri otroci možnost vključevanja v različne gibalne aktivnosti, kjer imajo možnost uporabe različnih pripomočkov. Hkrati pa imamo tudi otroke, ki imajo možnost bogatega učnega okolja doma in v naravi, pa tega ne izkoriščajo bodisi zaradi lastnega interesa, saj raje gledajo televizijo ali so za računalnikom, bodisi zaradi nedovoljenja staršev, ki jih je strah, da se bodo umazali, raztrgali oblačila ali poškodovali.

Krofličeva (1992, str. 43) je v svoji knjigi Ustvarjanje skozi gib raziskovala povezanost med ustvarjalnostjo štiriletnih otrok ter ustvarjalnostjo, vzgojnimi stališči in osebnostjo staršev. Ugotovila je, da na predšolski stopnji niso našli pomembne povezanosti. Res je, da so se rezultati nanašali predvsem na šolske otroke in starejše. Sama pa sem mnenja, da razlike v ustvarjalnosti že pri mlajši populaciji vendarle obstajajo, saj se iz izkušensko bogatega okolja veliko več naučiš, pridobiš in s tem lahko naprej razvijaš, razmišljaš in preizkušaš. Spremembe opazijo starši, stari starši in vzgojitelji takoj, s časom pa so spremembe vidne tudi širši populaciji.

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 Opredelitev problema

Za pisanje diplomske naloge iz plesnega področja me je spodbudilo raziskovanje različnih materialnih spodbud, ki pri otrocih razvijajo plesnost.

Z diplomsko nalogo želim otroke spodbuditi k interesu in veselju do plesnega ustvarjanja ter jim odpreti poglede k uporabi njihove brezmejnne domišljije in ustvarjalnosti.

Namen raziskave je bil, da bi se otroci s pomočjo različnega materiala izražali skozi ples in ustvarjalni gib. S tem sem želela spodbujati razvoj otroka na različnih področjih oziroma jim omogočiti celostno učenje. Otrokom sem poskušala odpreti možnosti brezmejnega gibanja in plesnega ustvarjanja, ki poudarjajo proces in ne produkt, aktivne oblike učenja in razvijanje ustvarjalnosti otrok.

3.2 Cilji

- Preveriti, kako blago, vrvico in elastika vplivajo na otrokovo ustvarjalno gibanje.
- Preveriti, ali obstajajo razlike pri ustvarjanju med deklicami in dečki.

3.3 Raziskovalna vprašanja

R1: Ali uporaba različnih materialnih spodbud (blaga, vrvic in elastike) vpliva na razvoj plesne ustvarjalnosti otrok in kako?

R2: Ali obstajajo razlike glede na spol pri ustvarjalnem gibu z blagom?

R3: Ali obstajajo razlike glede na spol pri ustvarjalnem gibu z vrvico in elastiko?

3.4 Metode dela

3.4.1 Raziskovalna metoda

V diplomski nalogi sem uporabila deskriptivno metodo pedagoškega raziskovanja.

Pri projektu pa sem uporabila naslednje metode:

- metodo vodenja (verbalno),
- metodo izmišljanja (improvizacija),
- metodo od izmišljanja (improvizacije) k vodenju.

Igrivi in raziskovalni otroci, s katerimi sem izvajala projekt diplomske naloge so v povprečju stari od 4 do 5 let. K tem otrokom pa je potrebno prišteti še tri mlajše otroke, ki so stari tri leta, in eno dekllico s posebnimi potrebami, ki je stara štiri leta. V skupini je skupaj 23 otrok, od tega je 8 deklic in 15 dečkov. V tej skupini je tudi zanimivost, saj imamo dvojčka in dvojčici. Ena od dvojčic je dekllica s posebnimi potrebami (lažje gibalno oviran otrok). Projekt bo poseben izziv za njih in tudi zame, saj takšnega načina dela nismo povsem vajeni. Del našega vrtca bodo porušili ter na novo zgradili, zato bomo gradnjo novega vrtca izkoristili za naše raziskovanje – plesno ustvarjanje na spodbude in uporabo čutila (tipa).

Skozi opazovanje otrok in sprotno beleženje bom analizirala otrokovo plesno ustvarjalnost pri uporabi različnih plesnih spodbud. Zapisovala sem si izjave in ideje otrok, dejavnosti sem fotografirala in snemala.

Zbrane podatke sem uredila in zapisala lastno refleksijo na opravljeno raziskavo.

3.4.2 Postopki zbiranja podatkov

Podatke sem dobila z opazovanjem in analizo priprav, v katerih so zajeti globalni in operativni cilji in sredstva.

3.4.3 Postopek izvajanja dejavnosti in obdelave podatkov

Pri načrtovanju plesnih dejavnosti sem izhajala iz otrok ter načrtovanje tako povezala s cilji iz Kurikuluma. Izhajala sem iz opazovanj in pogovora z otroki ter na podlagi tega pripravljala dejavnosti za naslednji dan. Iz opazovanj ter pogovora z otroki sem prišla do odgovorov na raziskovalna vprašanja. Priložila sem tudi fotografije. Za dovoljenje uporabe slikovnega gradiva v moji diplomski nalogi sem pridobila podpise staršev ter otrok.

3.5 Rezultati

3.5.1 Dnevnik plesnega ustvarjanja

Plesno ustvarjanje na spodbudo z materialom in čutilom – blago

7. 3. 2011

Globalni cilj:

- doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti

Operativni cilj:

- spodbujanje splošne ustvarjalnosti pri pripravi, organizaciji in uporabi sredstev in prostora

Sredstva: blago

Raziskovanje blaga

Z otroki smo pričeli pripravljati prostor v igralnici. Tik preden smo končali, sem na tla položila različne kose blaga ter se umaknila. Brez spodbud so pričeli gledati in preizkušati, kar jim je bilo ponujeno. Nekateri pa so me kljub vsemu začudeno gledali. Ko sem jim neverbalno in verbalno potrdila, da lahko raziskujejo, so sami pričeli z raziskovanjem.

Sprva sem mislila, da bodo pričeli s tekanjem in prerivanjem. Vendar sem bila prav prijetno s presenečena nad dejstvom, kako so se vživeli v raziskovanje. Sprva so pregledali, kakšen kos blaga imajo – ali je velik, ali je majhen, ali je ozek ali dolg ...

Slika 1: Raziskovanje dolžine blaga

Slika 2: Prhanje blaga

Medtem so opazili, kako visijo nitke, in svoja opažanja takoj povedali in prosili, če jim jih lahko odrežem. Dovolila sem jim, da sami vzamejo škarje in porežejo nitke iz blaga.

Slika 3: Odstranjevanje nitk s škarjami

Ko so raziskali velikost, so prišli do naslednjega raziskovanja, kjer jih je zanimalo, kaj lahko počnejo z blagom. Otroci so menjavali skupine in si dajali različne ideje.

Slika 4: Igra z blagom

Slika 5: Ovijanje oblaga okoli teles

Ko sem videla, da so fantje pričeli s tekanjem in prerivanjem, sem skupinam rekla, da naj pričnejo s pospravljanjem. Ko so pospravili zadnji kos blaga, sem jih prosila, da se posedejo na tla in na liste narišejo, kaj so čutili ob raziskovanju.

Slika 6: Risanje prvih vtisov

Slika 7: Slikanje prvih vtisov

Slika 8: Prvi vtisi po igri in raziskovanju z blagom – barvica

Slika 9: Prvi vtisi po igri in raziskovanju z blagom – voščenske

9. 3. 2011

Globalni cilj:

- doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti

Operativna cilja:

- spodbujanje splošne ustvarjalnosti pri pripravi, organizaciji in uporabi sredstev in prostora
- razvijanje umetniške predstavljenosti in domišljije z zamišljanjem in ustvarjanjem

Sredstva: blago

Raziskovanje blaga

Po pripravi prostora sem podala navodilo: »Vzemite si pet različnih kosov blaga.« To je bilo zelo zanimivo, saj so si brez besed vzeli tri kose blaga ter pričeli z igro. Zanimivo mi je bilo tudi to, da so se skupaj zaigrali dečka (dvojčka) ter deklici (dvojčici).

Jaz: »Kaj počnete?«

Deček: »Piknik.«

Jaz: »Kaj pa boste s tem?«

Deček: »Morje.«

Slika 10: Izkazovanje čustev ob raziskovanju

Opazovala sem dečka, kako je zavit v »kovertan« prehajal od ene do druge skupine. Z njimi je bil nenehno v neverbalni komunikaciji. Želela se mu je pridružiti deklica, a jo je odgnal od sebe. Želel je biti sam.

Medtem ko sta dvojčka odšla v umivalnico, sta dvojčici ostali sami. Deček pod »kovertanom« se je odplazil do deklice s posebnimi potrebami ter se samo spogledoval z njo. Deklica je zapustila sestrico. Deček je deklico sprejel pod svoj kos blaga in jo preko igre odpeljal do skupine deklet. Tukaj jo je zapustil in odšel naprej.

Dekleta so se igrale svojo igro »skrivalnice«.

Pričele so, tako da so iz škatle vzele manjše kose blaga ter si z njimi pokrivalo glavo. Deklici s posebnimi potrebami to ni bilo všeč, zato je odšla stran. Ker jim pokrivanje glave ni bilo dovolj, se je pet deklet zavilo v tkanino »til«.

Ko sem videla, kako so dekleta pričela s pokrivanjem različnih kosov blaga, sem odšla do vsakega dečka in mu rekla, da sede in jih opazuje. Kaj kmalu so bile deklice pokrite in niso videle, kaj se dogaja okoli njih. Tudi deklica, ki je pokrivala skupino deklic, ni opazila, da smo se vsi posedli na tla in jih opazovali. Dekleta so bila pokrita in vsake toliko so komentirale: »Ni še dovolj temno, joj kaka tema, daj še gor blago ...«

Dvojčici sta se kasneje želeli pridružiti, a nista vedeli kako. Prva se je v igro vključila deklica s posebnimi potrebami, tako da je šla po koščke blaga. Tako se je pridružila tudi njena sestra. Šele tedaj je deklica, ki je pokrivala dekleta, opazila, da so ostale same in da jih opazujemo. Ni se pustila motiti in je nadaljevala z igro, dokler ji ni zmanjkalo blaga. Dekleta so se pričela odkrivati in se iskati. Dečki so se vživeli in bili zelo navdušeni, ko so deklice prišle izpod blaga.

Slika 11: Zaključek skrivalnic

10. 3. 2011

Globalni cilj:

- doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti

Operativna cilja:

- spodbujanje splošne ustvarjalnosti pri pripravi, organizaciji in uporabi sredstev in prostora
- uporaba in razvijanje spretnosti; spoznavanje, raziskovanje, eksperimentiranje z umetniškimi sredstvi (telo, materiali) in njihovimi izraznimi lastnostmi

Sredstva: blago

Raziskovanje blaga

Otroci so sami izrazili željo po raziskovanju blaga. Rekla sem jim, da si pripravijo prostor in vzamejo blago. Res so si vzeli blago in pričeli z igro. Dva dečka v skupini se vedno pričneta igrati skupaj in si vedno vzameta isti kos blaga. Danes sta preizkusila, kako se lahko zavijeta vanj in se v njem gibata.

Slika 12: Ovijanje v blago

Deklice, ki so se prejšnji dan pričele igrati skrivalnice pod blagom, so ponovno pričele s to igro. Danes se jim je za spremembo pridružilo še nekaj dečkov.

Slika 13: Priprava na skrivalnice

Slika 14: Pričetek skrivalnic

Eden izmed dečkov je pričel z raziskovanjem o tem, kako je hoditi po blagu. Preizkušal je manjše kose in različne vrste blaga.

Slika 15: Hoja po blagu

Slika 16: Priprava novega blaga za hojo po njem

Deček, ki je bil prejšnji dan pokrit s »kovertanom«, se je tudi danes plazil po vseh štirih, vendar ni bil pokrit z blagom. Prehajal je od ene do druge skupine in jih opazoval.

Slika 17: Izkazovanje čustev

11. 3. 2011

Globalni cilj:

- doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti

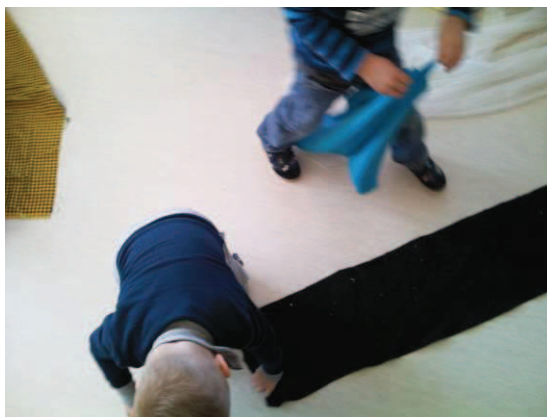
Operativna cilja:

- spodbujanje splošne ustvarjalnosti pri pripravi, organizaciji in uporabi sredstev in prostora
- razvijanje umetniške predstavljalivosti in domišljije z zamišljanjem in ustvarjanjem

Sredstva: blago

Raziskovanje blaga

V projekt blago smo »padli«. Naši najmlajši vsak dan odkrijejo nekaj novega in to preizkušajo. Deček je ponovno vzel nove kose blaga in raziskoval, kako je hoditi po različnih vrstah blaga.

Slika 18: Priprava blaga za raziskovanje

Ostali so ponovno pričeli z igranjem skrivalnic, a ne na način, kot so to počeli prva dva dni. Danes so se ulegli drug ob drugega in šele nato pričeli s pokrivanjem. Deklica s posebnimi potrebami je najraje pokrivala ostale. Ni se želela uleči poleg drugih in se pokriti. Ugotovila sem, da ji je bil zelo všeč kos blaga z barvnimi pikami, s katerim je pokrivala ostale.

Slika 19: Priprava na skupno igro skrivalnic

Slika 20: Pokrivanje v skupni igri

Dve izmed deklic sta vztrajno ležali ter čakali, kaj vse bo deklica s posebnimi potrebami pokrila na njiju. Deklica pa je čez njiju vztrajno pokrivala le en kos blaga in ga popravljala.

Slika 21: Pokrivanje je uspelo

Že tretji dan zapored so se dečki igrali v istem kotu in z istim kosom blaga. Šele četrty dan pričeli z ovijanjem, ki so ga imenovali zavijanje v torto.

Slika 22: Ovijanje je prikaz torte

Na koncu, ko so pričeli pospravljati, so postali kar spretni. Najdaljši in ožji kos blaga so že sami zvali in pri tem niso potrebovali pomoči.

Slika 23: Pospravljanje blaga

14. 3. 2011

Globalni cilj:

- razvijanje izražanja in komuniciranja z umetnostjo

Operativna cilja:

- razvijanje umetniške predstavljalnosti in domišljije z zamišljanjem in ustvarjanjem
- spodbujanje in razvijanje čutnega doživljanja z usmerjanjem povečane pozornosti v občutenje telesa, opazovanje in poslušanje sebe ter izbranih virov iz okolja

Sredstva: blago, predvajalnik zgoščenk, kartice Plešem (nivoji)

Raziskovanje blaga in gibanje z njim

Pripravila sem jim kartice Plešem – nivoji, ki sem jim jih v krogu predstavila. Skupaj smo poimenovali dele telesa, ki jih gibamo v določenih nalogah. Povedala sem jim, da bodo imeli glasbo, po kateri se lahko gibajo. Dogovorili smo se, da tisti del telesa, ki se giba, ovijejo ali pokrijejo z blagom. Kartice so izvlekli sami, s tem pa se je pričelo ovijanje glave in trupa.

Slika 24: Kartice Plešem – zgornji in srednji nivo

Nadaljevali smo z gibanjem celega telesa. To jim je bilo zelo všeč, saj niso imeli omejitev. Nekateri so plesali celo po ritmu.

Slika 25: Kartice Plešem – vsi nivoji

Gibanju celega telesa je sledilo gibanje nog. Otroci so imeli veliko težav, saj niso vedeli, kako oviti oziroma pokriti noge ter se gibati. Njihove roke so se nekako morale gibati, saj so si z rokami držali blago, da le-to ni padlo na tla.

Slika 26: Kartice Plešem – spodnji nivo

V nadaljevanju je sledilo gibanje glave. Nekaterim je bilo všeč, ker so si pokrili glavo in niso ničesar videli.

Slika 27: Kartice plešem – zgornji nivo

Na koncu sta nam ostala dva težka nivoja (dela telesa). Zelo težko jim je bilo plesati s trebuhom in rokami, saj so pri tem morale noge in glava mirovati. Večini to ni uspelo, čeprav so se trudili.

Slika 28: Kartice Plešem – srednji nivo

Slika 29: Kartice Plešem – spodnji in srednji nivo

Težko jim je bilo kontrolirati določene dele telesa. Nekateri so se gibali s celim telesom, čeprav so mislili, da noge in glava mirujejo.

15. 3. 2011

Globalni cilj:

- razvijanje izražanja in komuniciranja z umetnostjo

Operativni cilj:

- spodbujanje in razvijanje čutnega doživljanja z usmerjanjem povečane pozornosti v občutenje telesa, opazovanje in poslušanje sebe ter izbranih virov iz okolja

Sredstva: blago, predvajalnik zgoščenk

Raziskovanje telesa v kombinaciji z blagom

Prejšnji dan sem opazovala otroke, kako plešejo s posameznimi deli telesa, kar mi je bilo zelo zanimivo. Ravno zato sem se odločila, da danes zopet preizkusimo, kako nam bo to uspevalo. Najprej smo se v krogu pogovorili, kaj bomo počeli in kako bomo plesali. Da naloga ne bi bila prelahka, smo dodali blago. Plesali smo z določenimi deli telesa, ki smo jih morali oviti/pokriti z blagom. Skupaj smo najprej poimenovali dele telesa, tudi nos, ušesa, trepalnice ...

Ob afriški glasbi smo pričeli s plesom. Otroci so sami poimenovali oziroma določili dele telesa s katerimi smo plesali. Ker so se določeni deli telesa ponavljali prevečkrat, smo le te zamenjali z drugimi deli telesa.

Slika 30: Noge plešejo

Slika 31: Trebuh pleše

Po plesu smo se pogovarjali.

Predvsem jim je bil všeč ples z glavo, komolcem, trebuhom in nogo. Eden izmed dečkov je rekel, da mu ples s prsti na rokah ni bil všeč, saj ni mogel veliko migati – blago v rokah mu je otežilo gibanje.

Všeč mi je bilo, da so nekateri našli zanimive rešitve, kako privezati blago na del telesa, s katerim so migali. Pri tem so potrebovali tudi pomoč, zato so pristopili k meni in me prosili za pomoč.

Na koncu sem jih vprašala, ali jim je bil bolj všeč včerajšnji ples ali današnji. Odgovori so bili različni, zato se nisem mogla opredeliti niti za danes niti za včeraj. Mislim, da so otroci z današnjim dnem dobili marsikatero novo izkušnjo, ki jo bodo uporabili in nadgradili tako oni kot tudi jaz.

Slika 32: Lasje plešejo, 1. del

Slika 33: Lasje plešejo, 2. Del

Slika 34: Uho pleše

Slika 35: Rama pleše

Slika 36: Nos pleše

Slika 37: Brada pleše

17. 3. 2011

Globalni cilj:

- razvijanje estetskega zaznavanja in umetniške predstavljalnosti

Operativni cilj:

- razvijanje sposobnosti umetniškega izražanja čutnega, miselnega, estetskega in vrednostnega doživljanja

Sredstva: blago, predvajalnik zgoščenk

Blago skozi tipno čutilo

Sedaj smo že kar nekaj dejavnosti izvedli. Velikokrat so otroci sami rekli: »To blago je mehko, tigrasto blago je gladko, ta je pa mrzel ...« Zato sem se na današnji dan odločila, da skozi dotik ugotovimo, katero blago je gladko, hrapavo, ali je mrzlo, hladno ... Danes smo stolčke pustili ob mizah, na katere so se otroci usedli. Pod stolček so si zložili copate in slekli nogavice ali hlačne nogavice.

Medtem sem pripravila blago na tla. Deklica je komentirala: »Lej, ko bomo preizkušali blago.« In prav je imela. Zaradi varnosti sem rekla, da po blagu samo hodimo in da pozornost usmerimo na naše bose noge. Razmišljamo in ugotavljamo, katero blago je gladko, hrapavo, ali pika, ali je nežno ... Za spremljavo sem jim dala glasbo.

Slika 38: Priprava na dejavnost s čutili

Slika 39: Pozornost preusmerjena na noge

Zatem smo se pogovarjali, kaj vse so čutili. Odgovori so bili različni: gladko, mehko, žgečka, mrzlo, toplo ...

Otroke (v paru) sem povabila na blago in jih vprašala, katero blago je gladko in katero je hrapavo. Odgovora ni bilo. Pokazala sem jim dva različna kosa blaga, nato pa sem dva dečka pozvala, da povesta, kateri kos blaga je gladek in kateri hrapav. Od nekaterih sem dobila odgovore, nekateri pa jih niso želeli povedati.

Slika 40: Usvajanje pojmov gladko/hrapavo, 1. del

Slika 41: Usvajanje pojmov gladko/hrapavo, 2. Del

Ker sem ugotovila, da nekateri niso prepričani, sem pripravila liste in voščenke ter jim dala nalogo, da na različnih kosih blaga naredijo frotaž. Ker je ena deklica uporabila na enem listu

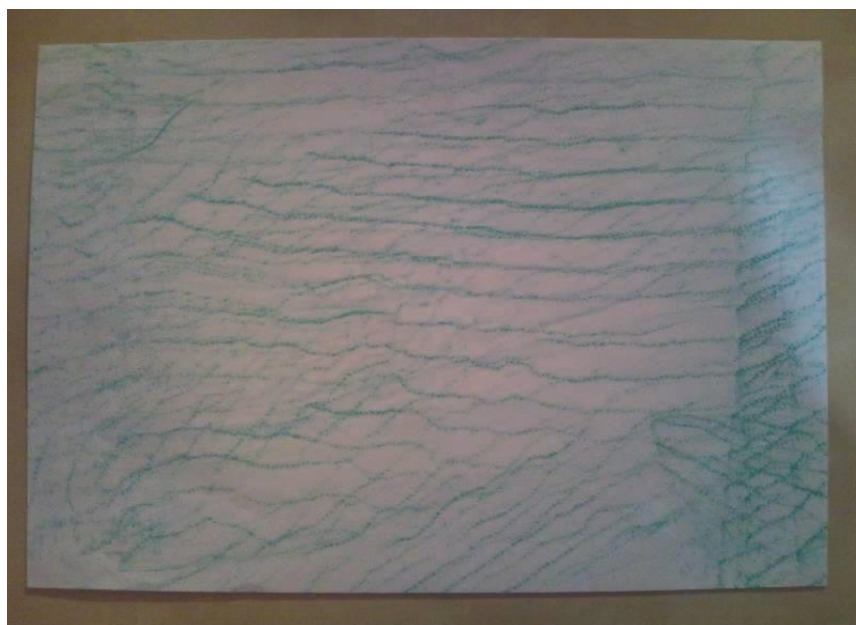
dve barvi in dva različna kosa blaga, sem tudi ostalim rekla, da tako naredijo. Podlage so zelo uspele. Frotaž bomo uporabili tudi za risanje pri naslednji dejavnosti.

Slika 42: Izdelovanje frotaža

Slika 43: Spoznavanje tehnike frotaž

Slika 44: Frotaž – spoznavanje in usvajanje pojmov gladko/hrapavo skozi likovno dejavnost (z eno barvo in enim kosom blaga)

Slika 45: Frotáž – usvajanje pojmov gladko/hrapavo skozi likovno dejavnost (z dvema barvama in dvema kosoma blaga)

18. 3. 2011

Globalni cilj:

- razvijanje izražanja in komuniciranja z umetnostjo

Operativni cilji:

- spodbujanje in razvijanje čutnega doživljanja z usmerjanjem povečane pozornosti v občutenje telesa, opazovanje in poslušanje sebe ter izbranih virov iz okolja
- spodbujanje doživljanja, izražanja in veselja do lepote

Sredstva: blago, predvajalnik zgoščenk

Ples z blagom na različnih nivojih, z različnimi deli telesa in igra z blagom

Današnji dan smo posvetili ponavljanju dejavnosti v zadnjih dneh našega spoznavanja blaga.

Najprej smo plesali po nivojih ob glasbi.

Slika 46: Kartice Plešem – spodnji nivo

Nato smo plesali z različnimi deli telesa ob glasbi.

Slika 47: Ples z jezikom

Slika 48: Raziskovanje in igra blaga ob glasbi

Slika 49: Izkazovanje čustev ob uspehu

Plesno ustvarjanje na materialno spodbudo in uporabo čutila

21. 3. 2011

Globalni cilj:

- omogočanje otrokom, da spoznajo svoje gibalne sposobnosti

Operativni cilji:

- sproščeno izvajanje naravnih oblik gibanja (hoja, tek, skok, plezanje, plazenje)
- razvijanje prstne spretnosti oziroma t. i. fino motorike
- usvajanje osnovnih gibalnih konceptov: zavedanje prostora (kje se telo giblje), način (kako se telo giblje), spoznavanje različnih položajev in odnosov med deli lastnega telesa, med predmeti in ljudmi, med ljudmi

Sredstva: vrvice, elastika

Raziskovanje vrvice in elastike:

Otrokom sem dala vrvice s samo enim navodilom: »Če potrebujete pomoč, stopite do mene in pomagala vam bom.« Na sredino igralnice sem jim dala nekaj različnih vrvic in elastik. Vrvce in elastike so bile različnih debelin in dolžin.

Otroci so najprej razvili vse vrvice.

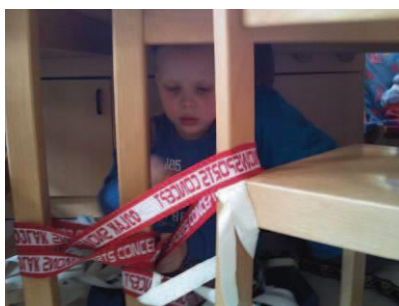

Slika 50: Razvijanje vrvic

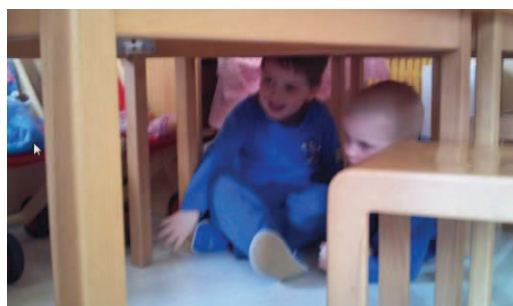

Slika 51: Raziskovanje vrvic in elastik

Šele zatem so pričeli z igro po skupinah. Dečki so pričeli z igro pod mizami. Všeč mi je, da niso imeli pomislekov, ali smejo pod mizo. Deček (pod mizo) je napeljeval trak pod noge stolov. Druga dva dečka sta imela v rokah elastiko, s katero sta raziskovala, kaj se zgodi, če jo eden od njiju spusti. Ker ni bilo nevarnosti, da bi elastika koga poškodovala, sem ju pustila.

Slika 52: Vezanje vrvic na pohištvo

Slika 53: Izkazovanje čustev ob raziskovanju

Eden od dvojčkov je nekaj časa hodil po vrvicah različnih dolžin. Hodil je tudi v krogu, če so bile vrvice tako položene po tleh. Nato pa se je skupaj z bratcem odločil, da bosta elastiko vezala okoli stolov.

Slika 54: Hoja po vrvicah

Dekleta so po določenem času pričela z vlečenjem vrvi. Ko so fantje to videli, so se počasi pridružili še sami. Ena izmed deklic je odšla še po enega od dvojčkov. Vrvi so vlekli po celi igralnici. Otroci so odhajali od te igre, so pa tudi prihajali nazaj. Te igre niso končali sami.

Slika 55: Vlečenje vrvi, 1. del

Slika 56: Vlečenje vrvi, 2. del

23. 3. 2011

Globalni cilj:

- omogočanje otrokom, da spoznajo svoje gibalne sposobnosti

Operativni cilji:

- sproščeno izvajanje naravnih oblik gibanja (hoja, tek, skok, plezanje, plazenje)
- razvijanje prstne spretnosti oziroma t. i. fino motorike
- usvajanje osnovnih gibalnih konceptov: zavedanje prostora (kje se telo giblje), način (kako se telo giblje), spoznavanje različnih položajev in odnosov med deli lastnega telesa, med predmeti in ljudmi, med ljudmi

Sredstva: vrvica, elastika

Raziskovanje vrvica in elastike

Ker je prejšnji dan zaživela igra vlečenje vrvi in je proti koncu bilo že nevarno, smo se danes skupaj dogovorili, da se danes tega ne bomo igrali.

Otroci so se hitro poskrili pod mize in pričeli z vezanjem vrvi na stole, mize in kuhinjski kotiček.

Slika 57: Raziskovanje zmogljivosti vrvice

**Slika 58: Raziskovanje, kam se lahko vrvica
priveže**

Dvojčka sta pričela s hojo po vrvici. Ena od deklic me je vprašala, če lahko odpre vrata v garderobo, in seveda sem ji dovolila. Tako sta tudi dvojčka razširila svoj spekter hoje po vrvici.

Slika 59: Razvijanje vrvic

Tudi deklica s posebnimi potrebami je bila danes prisotna vso dejavnost in se je zelo dobro vključila. Najprej je opazovala, kaj otroci počnejo, nato pa je prijela vrvico v roke in hodila ob vrvici vse do obešalnikov, kamor je druga deklica navezala vrvico.

Slika 60: Razširitev dejavnosti v garderobo

Naši fantje so kaj kmalu prešli na vlečenje vrvi, zato sem se odločila, da igro prekinem in jim jo omogočim na varnem v naravi. Tako smo vrvice in elastike pospravili in odšli na travnik. Na travniku smo se razdelili na dve skupini in tekmovali.

Slika 61: Vlečenje vrvi na travniku

Slika 62: Zmagovalna skupina

Ker je eden od dečkov rekel, da je najmočnejši, ker je njegova skupina zmagala dvakrat, smo se odločili, da to tudi dokaže. Žal neuspešno, pa vendar je dobro prenesel poraz.

28. 3. 2011

Globalni cilj:

- razvijanje izražanja in komuniciranja z umetnostjo

Operativni cilj:

- spodbujanje in razvijanje čutnega doživljanja z usmerjanjem povečane pozornosti v občutenje telesa, opazovanje in poslušanje sebe ter izbranih virov iz okolja

Sredstva: vrvice, elastika, predvajalnik zgoščenk

Raziskovanje telesa v kombinaciji z vrvico in elastiko

Pričel se je novi teden in skupaj smo se usedli na tla ter se pričeli spominjati, kaj smo počeli prejšnje tedne. Blago jim je ostalo še posebej v spominu. Ena od deklic pa je takoj rekla: »Vrvice smo se igrali. Pa vlekli smo se na travniku z njo.«

Nato sem jih vprašala: »Kaj pa ste najraje počeli s temi sredstvi?«

Deklica: »Ko smo se skrivali pod blagom.«

Deklica: »Ko smo plesali z nosom.«

Deček: »Ko smo vlekli elastiko.«

Deček: »Ko sma z Gregom vezala vrvica ob mizo in stole.«

Nato sem jih vprašala, ali se mogoče spomnijo, kaj vse smo plesali in kaj smo počeli z blagom. Skupaj so se spomnili in odgovorili. Vse so našтели, kako so se igrali z blagom, kako so plesali na kartice – nivoji, kako so plesali z različnimi deli telesa, da so likovno ustvarjali frotadž in tudi bosi hodili po blagu.

Temu projektu sem se posvetila predvsem zaradi tega, da bom lahko izhajala iz otrok. Vprašala sem jih: »Kaj bi danes počeli?« Odgovori so bili različni. Plesali po nivojih, hodili po vrvici, izdelovali frotadž ... Nazadnje so se le odločili, da plešemo z deli telesa.

Tako so pričeli plesati s trebuhom.

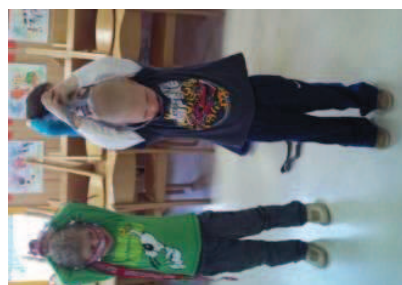
Slika 63: Trebuh pleše

Slika 64: Glava pleše

Slika 65: Noge plešejo

Slika 66: Nos pleše

Slika 67: Komolec pleše

Slika 68: Usta plešejo

Ko sem jih nekaj časa opazovala, sem opazila, da imajo težave. Z blagom so plesali bolj sproščeno. Danes pa nekateri niso plesali veliko. Zato sem se odločila, da jih povprašam: »Ali vam je bilo danes lažje ali težje plesati?«

Deček je odgovoril: »Težje nam je bilo zavijati.«

Vprašam: »Kaj je bilo težje zavijati?«

Deček: »Nosa pa noge pa koleno.«

Tudi drugi so dejali, da jim je bilo težko, saj je vrvica padla iz dela telesa, če so jo samo obesili.

Zelo veliko dela so imeli z zavezovanjem vrvice. Danes so tudi večkrat mene prosili za pomoč, da jim zavežem vrvico.

29. 3. 2011

Globalni cilj:

- razvijanje izražanja in komuniciranja z umetnostjo

Operativna cilja:

- razvijanje umetniške predstavljalnosti in domišljije z zamišljanjem in ustvarjanjem
- spodbujanje in razvijanje čutnega doživljanja z usmerjanjem povečane pozornosti v občutenje telesa, opazovanje in poslušanje sebe ter izbranih virov iz okolja

Sredstva: vrvice, elastika, predvajalnik zgoščenk, kartice (nivoji)

Raziskovanje vrvic in elastike ter gibanja z njim

Otroci si sami pripravijo igralnico ter se posedejo na preprogo. Na vprašanje o tem, kaj bi danes počeli, so v večini vsi odgovorili, da bi plesali s karticami Plešem – nivoji. Vprašala sem jih, ali želijo glasbo, in seveda so se strinjali. Tako smo pričeli s kartico »spodnji nivo«. Otroci so imeli manj težav kot prejšnji dan. Nekateri so hitro našli rešitev in vrvico samo držali na nogah, nekateri so si jo vezali ...

Slika 69: Kartice Plešem – spodnji nivo

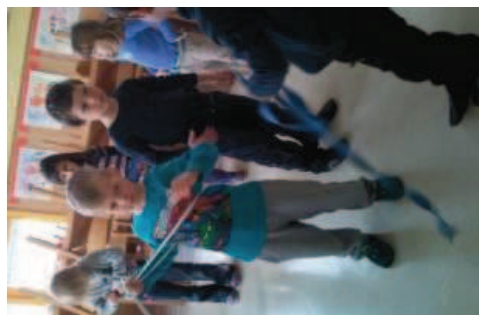

Slika 70: Kartice Plešem – spodnji nivo

Nato je sledil srednji nivo. Tudi deček, ki ga pri plesu z blagom ni bilo, se je hitro ujel, videl je, kaj počnejo drugi, ter pričel s plesom.

Slika 71: Kartice Plešem – srednji nivo

Slika 72: Kartice Plešem – srednji nivo

Zatem smo plesali še v ostalih nivojih. Danes so res imeli manj težav, kar se je videlo po gibanju.

Slika 73: Kartice Plešem – zgornji nivo

Slika 74: Rešitev problema – prislonil je vrstico na glavo

Ko smo končali, smo se usedli na preprogo. Zastavila sem jim vprašanje:

»Ali vam je bilo danes lažje, ali vam je bilo včeraj lažje?«

Deklica: »Danes, ker smo imeli manjše vrvice.«

Deček: »Danes, ker smo meli tanjše vrvice.«

Deček: »Ni mi b'lo težko plesti, ker smo kartico izvlekeli pa smo lahko vse premikali.«

Na koncu sta dvojčka skupaj rekla: »Meni je b'lo vse lahko.«

Otroci so se pogovarjali tudi o dolžini vrvic in o različnih materialih. Ponudila sem jim, da lahko jutri hodimo po vrvicah. Nekateri so bili navdušeni, nakar deklica reče: »Kako, če pa so tako tanke?«

Vprašala sem jo, ali želi preizkusit. Strinjala se je in to je bila naša naslednja dejavnost.

Vrvice, elastike v raziskovanju z vetrom

Ko smo odšli na igrišče, smo s seboj vzeli vrvice. Otroci so tekali z njimi in jih opazovali, saj je ravno prav pihal veter. Bilo jim je zanimivo, saj so manjše vrvice ostale v zraku in so se gibale. Pri daljših vrvicah pa jih je zanimalo predvsem, kaj vse se lahko z njimi počne.

Slika 75: Gibanje elastike

Slika 76: Igra z vrvicami in elastikami na prostem

30. 3. 2011

Globalni cilj:

- razvijanje estetskega zaznavanja in umetniške predstavljalnosti

Operativni cilj:

- razvijanje sposobnosti umetniškega izražanja čutnega, miselnega, estetskega in vrednostnega doživljanja

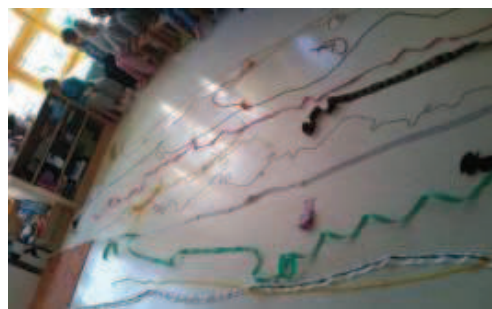
Sredstva: elastika, vrvice, predvajalnik zgoščenk, listi, voščenske

Vrvica in elastika skozi tipno čutilo

Včerajšnji dan nam je bila spodbuda za današnji dan. Deklica, ki je včeraj zastavila vprašanje, me je takoj pri prvem koraku v igralnico vprašala, kdaj bomo hodili po vrvicah. Obljubila sem ji, da takoj po zajtrku. In tako smo pripravili igralnico ter se posedli na tla. Skupaj smo se spomnili, kaj vse moramo še pripraviti, da lahko pričnemo z delom. Otroci so pripravili stole, se sezuli. Jaz sem pripravila prostor in liste.

Slika 77: Opazovanje ob pripravi na dejavnost

Slika 78: Pripravljene vrvice in elastike za dejavnost

Ko so bili pripravljeni, so rekli, da želijo glasbo. Predvajala sem glasbo in pričelo se je raziskovanje.

Slika 79: Hoja po vrvicah z bosimi nogami, 1. del

Slika 80: Hoja po vrvicah z bosimi nogami, 2. del

Najprej so hodili v skupini drug za drugim, nato pa že posamezno.

Slika 81: Uporaba različnih poskokov

Slika 82: Hoja po vrvicah po ritmu

Končali smo malo hitreje, saj so bili otroci bosi in tla hladna. Po igri so se otroci med seboj pogovarjali, kateri del jim je bil najbolj všeč, mehak, hladen ... Opazovala sem jih z navdušenjem, kot so tudi sami govorili z navdušenjem. Za konec sem jim ponovno pripravila liste papirja in voščenke. Pričeli so z likovnim ustvarjanjem.

Slika 83: Izdelovanje frotaža, 1. del

Slika 84: Izdelovanje frotaža, 2. del

Slika 85: Frotaž – spoznavanje in usvajanje pojmov gladko/hrapavo (z več barvami in več vrvicami/elastikami)

Slika 86: Frotaž – spoznavanje in usvajanje pojmov gladko/hrapavo (z eno bravo in eno vrvico/elastiko)

Plesno ustvarjanje na spodbudo z materialom in čutilom – vrvica, elastika in blago

4. 4. 2011

Globalni cilj:

- doživljanje, spoznavanje in uživanje v umetnosti

Operativni cilj:

- razvijanje prostorskih, vizualnih, slušnih in telesnih predstav ter predstav v komunikaciji, sebi in drugih

Sredstva: vrvica, elastika in blago

Blago, vrvica in elastika v naravi

Bilo je lepo dopoldne, zato smo se skupaj odločili, da čim prej odidemo v naravo. Na travniku še nismo prosto raziskovali blaga, vrvic in elastike. Zanimalo me je, kaj si bodo izbrali in kaj bodo s tem počeli.

Vrvica jim je zelo pri srcu – zelo radi jo vlečejo in z njo lovijo ostale otroke. Tudi na travniku so najraje počeli to.

Slika 87: Igra in raziskovanje v naravi

Slika 88: Igra in raziskovanje z blagom in elastiko

Dva dečka sta vzela »kovertan«, se skrila pod njega ter lovila oziroma iskala druge otroke.

Slika 89: Skrivanje pod »kovertanom« – kača

Ena od deklic si je vzela manjši kos blaga, z njim nekaj časa hodila naokoli ter ga na koncu odložila in se pridružila ostalim dekletom.

5. 4. 2011

Globalni cilj:

- spoznavanje posameznih umetnostnih zvrsti

Operativni cilj:

- razvijanje umetniške predstavljalnosti in domišljije z zamišljanjem in ustvarjanjem

Sredstva: vrvice, elastika, blago, predvajalnik zgoščenk

Blago, vrvice in elastika kot spodbuda za igro

Danes nas je čakal nov izziv. Otrokom sem pripravila dva večja kosa blaga in nekaj vrvic. Rekla sem jim, naj se sami razporedijo v skupine po pet ali štiri otrok. Navodilo je bilo sledeče: »Vsaka skupina si naj izbere eno sredstvo ter sestavi igro.« Izbrali so si blago in vrvice ter pričeli. Nekateri so razumeli navodilo in so bili ustvarjalni. Dve skupini nista sestavili nič, sta pa opazovali, kaj sta sestavili skupini dečkov in deklic.

Prva skupina:

Štirje dečki so vzeli večji kos blaga in se igrali »gosenico«.

Vprašala sem jih: »Kakšno igro ste si zamislili?«

Eden od dečkov je odgovoril: »Gosenico.«

Ena od deklic pa je takoj rekla: »Gosenica se spremeni v bubo, iz bube pa se spremeni v metulja.«

In tako so nam dečki pokazali svojo igro skozi ples.

Slika 90: Igra gosenica

Druga skupina:

Pet deklic se ni moglo dogovoriti, kako se imenuje njihova igra. Vseeno so jo pokazale. Ena deklica je rekla, da je njihova igra »čuču«.

Druga deklica pa je trdno rekla: »Ne, na stol smo navezale vrvico in jo prijele v roke nad glavo.« Tako so rekle in pokazale.

Slika 91: Vrvica nad glavo

Slika 92: Vežanje vrvice na stol

Na koncu je deček dodal: »Jutri bomo pa mi nekaj sestav'li in pokazali, a ne Polona?« Nekateri so ga podprli in dogovorili smo se, da jutri ponovno sestavljamo ali nadgrajujemo igro.

6. 4. 2011

Operativni cilj:

- razvijanje ustvarjalnosti in specifičnih umetniških sposobnosti

Globalni cilj:

- spodbujanje splošne ustvarjalnosti pri uporabi sredstev in prostora

Sredstva: vrvice, elastika, blago, predvajalnik zgoščenk

Vrvice, elastika in blago kot spodbuda za ustvarjanje

Otrokom sem kot prejšnji dan ponudila različne vrvice, elastike in blago. Ker je nekaj otrok zbolelo, so se otroci malo drugače sestavili v skupine.

Trije dečki in deklica so se postavili skupaj. Dečka, ki je bil prejšnji dan v tej skupini, sem vprašala: »Ali se spomniš, kaj je včeraj rekla deklica, ko vas je videla, kaj ste se igrali?« Odgovoril mi je: »Ja. Gosenica se spremeni v bubo, iz bube pa metulj.« Jaz: »Ja, res je. Ali lahko to kako prikažete? Poskusite, če me potrebujete, me pokličite.« Odšla sem in ...

Slika 93: Buba

**Slika 94: Preobrazba bube
v metulja**

Slika 95: Metulji

... tako so ustvarjali.

Ko so otroci iz te skupine ples predstavljali ostalim, so bili komentarji:

Deček: »Gosenico so se igrali.«

Deklica: »Samo ena gosenica, pa tol'k metuljev.«

Deček : »A ne Polona, to je b'la gosenica?«

V naslednji skupini so bile štiri deklice že iz prejšnjega dne. Tudi te so včeraj nekaj sestavile, vendar tega še niso znale poimenovati. Rekla sem jim: »Katero igro ste včeraj sestavljale?«

Deklica: »Vlak smo se šle.« Jaz: »Ali lahko še kaj dodate? Kako se pelje vlak, kje se pelje vlak ...« Odšle so in ...

Slika 96: Vlak

... in tako so ustvarile vlak.

Po predstavitvi svoje igre sem fante vprašala, ali vedo, kaj so dekleta predstavila. Nihče ni vedel. Deklica nam je predstavila: »Naredile smo tisti velik vlak, pol pa je vlak v graben padu, pa smo se smejale.«

Slika 97: Igra brez imena, 1. del

V naslednji skupini so bili štirje dečki. Rekla sem jim, naj si izmislijo svojo igro. In ustvarjali so ...

Po vprašanju: »Kako se imenuje vaša igra?« Je deček odgovoril: »Ne vemo še, Zajčki.« Drugi niso želeli komentirati.

Ostala je še zadnja skupina štirih dečkov. Dobili so enako navodilo: »Izmislite si svojo novo zgodbo.« In tako so tudi ti dečki ustvarjali ...

Slika 98: Igra brez imena, 2. del

Slika 99: Igra brez imena, 3. del

... in ustvarili so.

Niso vedeli, kako se imenuje igra, in niso vedeli, kaj so se igrali. Pomembno je le, da so se imeli lepo.

7. 4. 2011

Operativni cilj:

- razvijanje ustvarjalnosti in specifičnih umetniških sposobnosti

Globalni cilj:

- spodbujanje splošne ustvarjalnosti pri uporabi sredstev in prostora

Sredstva: vrvice, elastika, blago, predvajalnik zgoščenk

Vrvice, elastika in blago kot spodbuda za ustvarjanje

Naš projekt je počasi prišel do konca. Danes sem jim ponudila dve škatli. V eni škatli so bile različne vrvice, v drugi pa je bilo različno blago. Vsak si je lahko vzel, kar si je želel, in vsak je lahko menjal sredstvo, kadar je želel. Ob glasbi je nastalo to ...

Slika 100: Igra nadaljnega raziskovanja o zmogljivosti elastike

... fantom je elastika postala dobra prijateljica.

Slika 101: Raziskovanje, kaj še lahko počnemo z blagom

... nekateri so preizkušali blago še na drugačen način.

Slika 102: Nadaljevanje igre vlak

Nekateri so pričeli z zvijanjem vrvic in ovijanjem v blago. Tako je minil še en dan ustvarjanja. Ponovno smo odkrili, kaj vse lahko še počnemo.

3.6 Interpretacija rezultatov

R1: Ali uporaba različnih materialnih spodbud (blaga, vrvic in elastike) vpliva na razvoj plesne ustvarjalnosti otrok in kako?

Ko sem otrokom položila kose blaga na tla, sem pričakovala, da bodo takoj pričeli s tekanjem in prerivanjem. Na začetku so blago samo stresali, šele nato so pričeli z nadaljnjim raziskovanjem.

Prav prijetno sem bila presenečena, da so nekateri takoj pričeli z raziskovanjem. Nekateri so potrebovali tudi mojo potrditev. Presenetil me je eden od dečkov, ki je blago uporabil za sredstvo, pod katero se je skrtil, ter tudi za neverbalno komunikacijo. Prav tako ni želel sprejeti pod blago nikogar drugega kot samo dekllico s posebnimi potrebami. Medtem ko se je deček pod blagom premikal od ene do druge skupine, so se deklice pričele pokrivati z blagom. Tako je deček z dekllico prišel tudi do skupine deklet ter jim tako predal dekllico, ki jih je pričela opazovati.

Pri raziskovanju vrvic in elastik so otroci uporabili več ustvarjalnosti kot pri blagu. Že kar na začetku so pričeli z vezanjem vrvice na stol oziroma tudi na pohištvo iz igralnice. Tudi pri blagu bi lahko vse to uporabili, če bi želeli, saj so imeli vse možnosti odprte. Pri vrvicah so odprli vrata ter se razširili v garderobo. Pri dejavnostih z blagom se je eden od dečkov odločil za hojo po blagu. Pri vrvicah in elastikah je prav tako eden od dečkov pričel hoditi po njih, pri čemer so ga posnemali tudi tisti, s katerimi se je igral.

Mislím, da je pomembno, da starši otroke »spustijo« in jim dovolijo, da svet raziskujejo z vsemi svojimi čutili, čeprav obstaja možnost poškodb in umazanega ter raztrganega oblačila. Vse to se vidi že v zgodnjem otrokovem obdobju, ko vstopi v vrtec in prične z raziskovanjem igralnice. Že pri projektu sem opazila, da imajo otroci, ki jim starši dovoljujejo prosto gibanje ter jih k temu spodbujajo, večjo domišljijo, si več dovolijo in hkrati več ustvarijo. Zato sem mnenja, da bogato izkušensko okolje pozitivno vpliva na razvoj ustvarjalnosti.

Medtem ko so otroci raziskovali, se je razvijala njihova plesnost. Otroci so uporabili različno gibanje. S karticami Plešem – nivoji so spoznali, da se lahko gibamo tudi malo drugače oziroma da je telo razdeljeno na tri dela (spodnji, srednji in zgornji del). Zavedati so se pričeli posameznih delov telesa; lasje so del telesa, jezik je del telesa ... Spoznali so, da je v plesu gibanje. S tem so razvijali različne plesne elemente.

Ko so blago, vrvice in elastiko že dobro spoznali, so kljub temu nekaj na novo odkrili; na blago se lahko vsedeš, drugi otroci pa te vlečejo po igralnici. Mislim, da blago, vrvice, elastika ali katerekoli spodbude pozitivno vplivajo na ustvarjalnost otrok. Otroku moramo material samo ponuditi in jim prisluhniti.

Ustvarjalni gib je način celostnega učenja. Tudi sama sem prišla do enakega zaključka kot Geršakova (2006). Metoda ustvarjalnega giba vpliva na delovne navade, plesno ustvarjanje, motivacijo in pozornost pri otrocih.

R2: Ali obstajajo razlike glede na spol pri ustvarjalnem gibu z blagom?

Pri spoznavanju in raziskovanju blaga v povezavi z ustvarjalnim gibom so sprva vsi otroci kazali veliko mero zanimanja. Dečke so najprej zmotile »nitke« na blagu, zato so dali pobudo, da jih porežejo s škarjami. Šele nato, ko so deklice videle fante, kaj počno, so tudi same posegle po njih. Najprej so raziskovali gibanje različnih vrst blaga. Medtem ko so dečki bolj spoznavali njegove fizikalne (kvalitativne/kvantitativne) lastnosti, so deklice blago spoznavale bolj ustvarjalno, saj so ga uporabile kot rekvizit pri skrivanju. Predvsem sem bila presenečena nad dečkom, ki je zavil v »kovertan« prehajal iz ene skupine do druge ter z njimi nenehno neverbalno komuniciral. Želela se mu je pridružiti deklica, vendar jo je zavrnil, saj je želel biti povsem sam. S časoma pa je deklici s posebnimi potrebami dovolil, da se mu priključi.

Pri plesu so bili dečki tisti, ki so bili bolj ustvarjalni, bolj dinamični in spontani. Bili so bolj sproščeni in pripravljeni sodelovati pri izbiri delov ter pri vlečenju kartic po nivojih. Deklice so se mi zdele nekoliko bolj zadržane. Razlog za to vidim v tem, da so več pozornosti namenjale oblikovanju koreografije kot spontanemu ustvarjalnemu gibu. Dečki so prvi pristopili do mene ter me prosil za pomoč, da jim zavežem kose blaga na dele telesa. Deklice pa so si jih same vezale ter si med seboj pomagale.

Pri hoji po blagu je deček opazil, da snemam dejavnost, in se pri tem ni izražal spontano. Pozornost je želel usmeriti nase, pri tem pa so ga nekateri ostali dečki posnemali. Pri hoji po blagu smo se pogovarjali, katero blago je gladko in katero je grobo. Na moje presenečenje nekateri teh pojmov sploh niso ločili, zato sem se v hipu odločila za likovno dejavnost in jim ponudila izdelovanje frotaža. Šele za tem, ko so videli, kaj nastane na papirju, so pričeli ločevati gladko/grobo blago. Pri povezovanju ustvarjalnega giba z likovnim področjem pa so tako dečki kot deklice pokazali precej ustvarjalnosti. Po navodilu za izdelavo frotaža na različnih vrstah blaga so povsem samoiniciativno in brez namigov pričeli kombinirati različne barve. K temu sem nato vzpodbudila tudi vse ostale otroke.

Prišla sem do ugotovitev, da obstajajo razlike glede na spol pri ustvarjalnem gibu z blagom. Že sama miselnost in izražanje z gibi sta različni med spoloma. Prav je, da nudimo otrokom večkrat na razpolago materialne spodbude, saj se med seboj posnemajo, učijo ter nadgrajujejo svoje znanje, miselnost, ustvarjalnost ...

R3: Ali obstajajo razlike glede na spol pri usvarjalnem gibu z vrvico in elastiko?

Pri vrvicah in elastikah so otroci že nekako vedeli, kaj početi z njimi. Raziskali so debelino in dolžino. Zanimivo mi je bilo, da kljub dolžini blaga niso razširili dejavnost v garderobo, kakor so to storili pri vrvicah in elastiki. Pobudnik za to je bila deklica, ki je raziskovala v fantovski družbi.

Pri povezovanju ustvarjalnega giba z vrvico in elastiko so vsi, tako dečki kot deklice, menili, da je »težje« plesati z vrvico kot z blagom. Blago so si namreč precej lažje ovili okoli telesa in tudi okrog posameznih delov kot vrvico, ki jim je polzela s telesa. Predvsem dečki so imeli več težav z reševanjem problema, kako namestiti vrvico na ustrezen del telesa in se z njim gibati. Deklice so prve prosile za pomoč, šele nato so dečki začeli na ta način reševati problem. Pri vrvici in elastiki so bile pobudnice za iskanje pomoči deklice, kar je v nasprotju z dejavnostjo pri blagu.

Presenetile so me deklice, saj so bile prve, ki so pričele z vlečenjem vrvi. Zatem so prosile dečke za pomoč. Deklice je glasba, ki je bila ves čas prisotna v ozadju, pritegnila, da so vrvico uporabile kot rekvizit pri plesu. Dečki pa se na glasbo v ozadju niso kaj dosti ozirali in so vrvico in elastiko uporabljali v bolj tehnične namene. Tako so ju privezovali in na vse

mogoče načine pritrjevali na mize in stole. Tudi sicer pa je vrvica, ko so imeli na izbiro blago in vrvico, vzbudila več zanimanja pri dečkih.

Pri hoji po vrvicah in elastiki smo se ponovno pogovarjali o tem, kakšne so bile vrvice. Pri ubesedanju gladke/hrapave vrvice in elastike so imele deklice manj težav kot dečki. Likovno ustvarjanje frotaža je bilo za vse eno lepo doživetje.

Tudi pri ustvarjalnem gibu z vrvicami in elastiko obstajajo razlike glede na spol. Pri tem sklopu se je pokazalo, da se otroci učijo med seboj, da nadgradijo svoje znanje, miselnost, ustvarjalnost ...

4 ZAKLJUČEK

Kot sem v uvodu diplomske naloge napisala, sem energična oseba, ki nenehno raziskuje, ustvarja ter išče vedno večje in nove izzive. Zato sem se odločila, da svoj zaključek študija podkrepim z diplomsko nalogo iz predmeta plesna vzgoja. Zavedala sem se, da je gibanje zelo pomembno. Vedela sem, kako pomembno je biti radoveden in kako pomembne so izkušnje ter predhodno znanje. Nisem pa vedela, da je vse to združeno v ustvarjalnem gibu. Preko metode ustvarjalnega giba se gibaš, postajaš vse bolj radoveden, pridobivaš izkušnje, na katerih gradiš nove izkušnje in nova znanja. Vse to je ustvarjalni gib in vse to sem spoznala s pisanjem diplomske naloge. Svoje laično znanje sem potrdila še s teorijo in prakso. Kot je že predhodno zapisala Geršakova (povzeto po Fauth, 1990, v: Kovar, Combs, Campbell, Napper-Owen in Worrel, 2004, str. 229), si 90 odstotkov slišane, videne, rečene, storjenega najbolj zapomnimo in vtisnemo v spomin.

Namen diplomske naloge je dosežen, lahko bi rekla celo presežen, saj smo se imeli z otroki neznansko lepo. V projekt smo »padli« in tako smo načrtovane tri tedne izvedbe podaljšali še za dva tedna. Pri opazovanju otrok skozi celoten projekt sem ugotovila, da so veliko novega pridobili in spoznali. Hkrati pa sem se tudi sama veliko naučila in spoznala veliko novega. Pri mojem izvajanju dejavnosti z otroki so se tudi nekatere vzgojiteljice prvič seznanile z ustvarjalnim gibom.

Ob zaključku diplomske naloge sem še dodatno poglobila svoje znanje o pomembnosti gibanja za celosten razvoj otroka. Spoznala sem, kaj pomeni ustvarjalno gibanje in kako uporabljati ustvarjalni gib. Sama sem ga pričela uporabljati skupaj z otroki in tako sem si že zadala nalogo za naprej.

»Celostno učenje temelji na
sprejemanju čustveno obarvanih sporočil
s pomočjo različnih čutil,
celostnem delovanju možganov
in razvijanju sedmih inteligenc,
vse to pa poteka v sproščenem ozračju.«

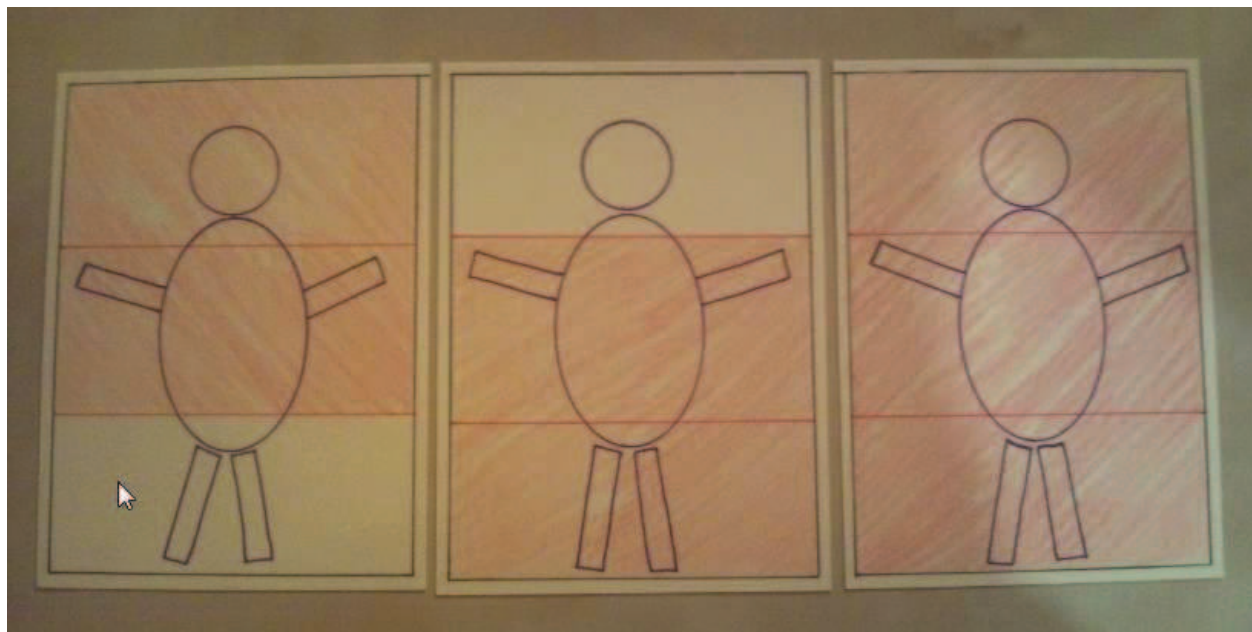
(Miran Morano)

5 LITERATURA IN VIRI

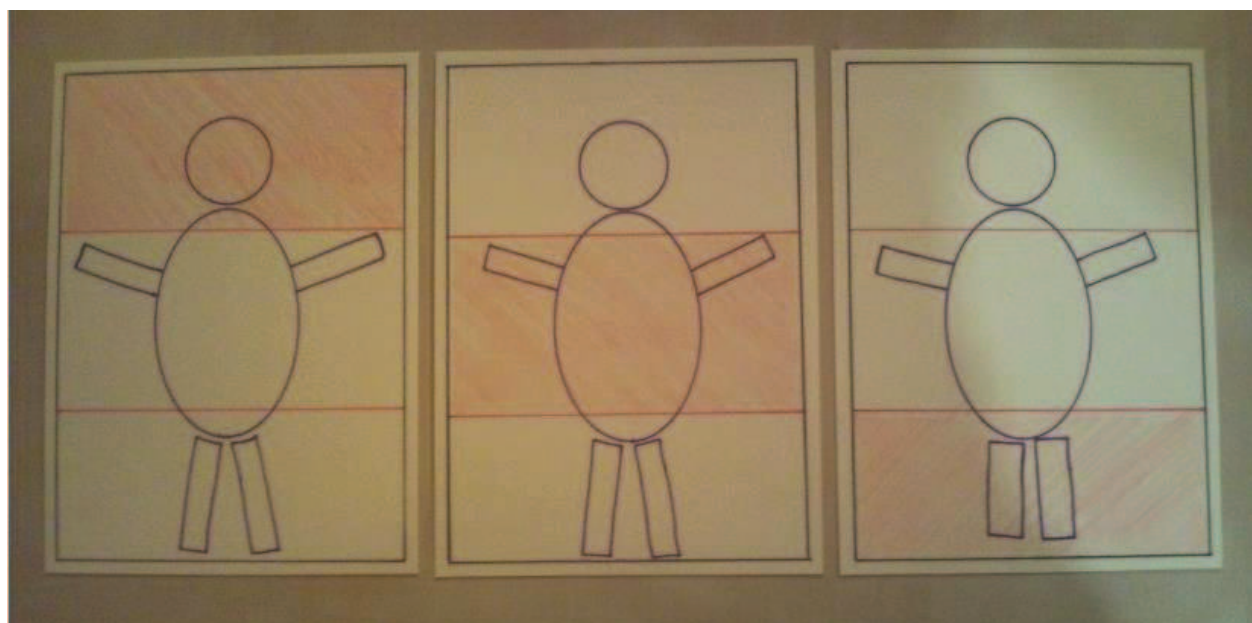
- Ciciban, Cicido. (2004). *Putumayo kids; Pesmice za otroke*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Gardner, H. (1995). *Razsežnost uma*. Ljubljana: Tangram.
- Geršak, V. (2006). Plesno-gibalna ustvarjalnost. V Borota, B. et. al., *Otrok v svetu glasbe, plesa in lutk* (str. 53–93). Koper: Pedagoška fakulteta.
- Geršak, V. (2009). Plesno ustvarjanje v pedagoškem konceptu Reggio Emilia. V Devjak, T., Skubis, D. (Ur.), *Izzivi pedagoškega koncepta Reggio Emilia* (str. 151–159). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Gibalne igre. Dostopno na: <http://www2.arnes.si/gschmi> (6. 10. 2011).
- Gilliom, B. C. (1970). *Basic Movement Education for Children*. Massachusetts: Addison Wesley.
- Glasser, W. (1998). *Teorija izbire*. Radovljica: Regionalni izobraževalni center.
- Kovar, K., S., Combs, A. C., Campbell, K., Napper-Owen, G. in Worell, J. V. (2004). *Elementary classroom teachers as movement educators*. Boston: McGraw-Hill.
- Kroflič, B. (1999). *Ustvarjalni gib – tretja razsežnost pouka*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
- Kroflič, B. in Gobec, D. (1992). *Ustvarjalni gib in plesna vzgoja za najmlajše – metodični priročnik za vzgojitelje predšolskih otrok, učitelje in mentorje*. Novo mesto: Pedagoška obzorja.
- Kroflič, R., Marjanovič Umek, L., Videmšek, M., Kovač, M., Kranjc, S., Saksida, I., Denac, O., Zupančič, T., Krnel, D. in Japelj Pavešič, B. (2001). *Otrok v vrtcu, Priročnik h kurikulumu za vrtce*. Maribor: Založba obzorja.
- Ministrstvo za šolstvo in šport. (1999). *Kurikulum za vrtce*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. Ljubljana: DZS.
- Pišot, R. in Jelovčan, G. (2006). *Vsebine gibalno/športne vzgoje v predšolskem obdobju*. Koper: Založba Annales.
- Putumayo World Music. (1999). Putumayo presents AFRICA (CD zgoščenka).
- Razvijanje in spodbujanje gibalne ustvarjalnosti. Dostopno na: <http://www.plesnedelavnice.si/index.php?option=content&task=view&id=19> (11. 10. 2011).
- Wikipedia. Dostopno na: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Ples> (9. 10. 2011).
- Zagorc, M. (1992). *Ples – ustvarjanje z gibom*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

Zagorc, M. (2001). *Ples – družabnost – šport – umetnost*. Ljubljana: Založba DOMUS.

6 PRILOGA

Slika 103: Kartice Plešem – nivoji

Slika 104: Kartice Plešem – nivoji